

Zdravíme pana
V. IŠKU
Illinois

50 centů

TELEFONY:

(708) 749-1891
(708) 749-1898

6426 WEST
CERMAK ROAD
BERWYN, IL.
60402

(USPS 002670)

DENNÍ HLASATEL

THE OLDEST CZECHOSLOVAK DAILY NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

Czechoslovak Daily Herald

VOL. XCVIII.

SECOND CLASS
POSTAGE PAID AT
BERWYN, ILLINOIS

Established 1891

ČTVRTEK 7. PROSINCE 1989 · Čís. 86

THURSDAY, DECEMBER 7, 1989

Československo stále středem světové veřejnosti

PRAHA - Československo

Na Václavském náměstí v Praze demonstrovalo opět v pondělí 4. prosince večer čtvrt milionu občanů nespokojených s jmenováním nové vlády, ve které z 21 členů zůstalo 16 komunistů. Nebyl splněn ani požadavek vznesený Občanským fórem, aby ministerstvo národní obrany vedl civilista, podobně jako ministerstvo vnitra, které navíc měl řídit nekomunista. Opoziční skupina Občanské fórum proto vyzvala k novým protestním shromážděním a vyhrožuje navíc vyhlášením generální stávkou 11. prosince, když ministerský předseda Ladislav Adamec nesestaví do příští neděle jinou vládu. Mluví Občanského fóra Michal Horáček řekl, že Adamec měl možnost prokázat, že chápe novou politickou situaci v zemi a měl volnou ruku... ale nyní že nastala doba rozhodující zkoušky. Občanské fórum bude také trvat na jmenování nového ministra zahraničí. Ministrem financí měl být ekonom Václav Klaus, jeden z před-

ních vedoucích Občanského fóra, ale místo nepřijal, protože by byl sám v opět komunisty ovládané vládě. Klaus se vyslovil, že on sám nebo i jiní z Občanského fóra by mohli přijmout vládní místa, ale v daleko více vyvážené vládě. Nově jmenovaným náměstkem ministerského předsedy je ThDr. Josef Hromádka, synodní senior českobratrské církve a předseda Ekumenické rady církví v ČSSR, který je považován za reformistu, i když od komunistického puče v roce 1948 s komunisty kolaboroval. Novým ministrem informací byl jmenován rozhlasový korespondent William Roth, který hned v prvních čtyřech hodinách po svém jmenování vyhodil z úřadu ředitele Československého rozhlasu a ředitele Československé tiskové kanceláře. Oznámení Občanského fóra o zahájení nových demonstrací na Václavském náměstí bylo dokonce vysíláno státní televizí.

Pokračování na straně 2

Pondělí - demonstrant v Praze drží vlajku a třese klíči, a tak symbolicky volá po ukončení komunistické vlády

Jak pokračuje reformní vývoj

Změny, k nimž dochází v zemích východní a střední Evropy jsou tak prudké a je jich tolik, že je nelze ve zprávách všechny zachytit. Uvádíme některé z nich ve formě článku, protože každá, byť malá reforma, má veliký význam pro každou zemi.

V Československu si například list komunistické strany stěžoval na to, že občané nahání strach členům komunistické strany i jejich rodinám a nutí je k vystoupení ze strany. Opoziční hnutí Občanské fórum sice varuje proti používání násilí a odvety proti komunistům, ale jeho mluvčí se vysmál těmto stížnostem, když řekl, že on sám byl po dvacet let zastrašován. Rudé právo napsalo, že v Ostravě pochodovali komunisté v tisícovém počtu na podporu udržení socialismu v zemi. - Katolický biskup Antonín Liška prohlásil minulý pátek, že politické změny daly novou naději oživení náboženského života v zemi a že katolická církev bude žádat odhlásování nových zákonů o vztazích církve a státu, které zruší omezování církevní činnosti a mimo jiné zruší státní dohled nad církví. - Ministerstvo kultury zrušilo zákaz vydávání literárních prací nejznámějšího československého dramatika Václava Havla, který je jedním z předních vedoucích Občanského fóra a Milana Kundery, autora knihy 'Nesnesitelná lehkost bytí'.

Michail Gorbačov podpořil opoziční hnutí v Československu svým prohlášením na tiskové konferenci v Itálii před odjezdem na Maltu k jednání s americkým prezidentem Georgem Bushem, když řekl, že změny v Československu, k nimž docházelo v roce 1968, měly nadále pokračovat a neměly být zastaveny invazí. Gorbačov přímo řekl, že úsilí dát socialistické společnosti humánní charakter 'bylo v tom čase správné a je správné i nyní.' Dále řekl, že invaze odrážela abnormální charakter vývoje v Evropě a ve světě v té době, a že nebyly plně využity

Pokračování na str. 3

Pozor na Gorbačova: trvá na socialismu a oživení marxismu

Sovětský vůdce Michail Gorbačov okázale vyslovil svoji solidní podporu pro reformy ve východní Evropě, když minulou neděli se postavil za 'socialismus s lidskou tváří'; tohoto termínu používali českoslovenští reformní komunisté, kteří byli ale svrženi Sovětským svazem vedenou invazí v roce 1968. Gorbačov ale také trval na tom, že marxismus bude v Sovětském svazu oživen a to pod vedením komunistické strany. Gorbačov napsal: "Dnes stojíme tváří v tvář obtížnému úkolu znovuoživit autoritu Marxových myšlenek, Marxova přístupu k realitě", a dále tvrdil, že 'v tomto spleťtém údobí' si strana musí udržet svůj monopol na politickou moc. V době, kdy se východní blok nachází v sociální vravě, list sovětské komunistické strany Pravda zveřejnil na dvou a půl stránkách soubor nedávných Gorbačovových vyjádření o budoucnosti socialismu a jeho vlastním programu perestrojky neboli rekonstrukce ekonomie a přestavby společnosti.

Hlavním námětem sovětského prezidenta se zdá být, že socialismus se musí zmodernizovat, a dokonce i přijmout rysy kapitalismu v případě potřeby, jinak riskuje, že se stane zbytečným. Nepodal nějaké rychlé odpovědi na otázku, jak vyléčit socialismus, ale řekl, že proces potrvá léta, potáhne se do 'XXI. století'. Rovněž řekl, že výsledky dosažené za kapitalismu jako 'rovnoprávnost všech před zákonem' a všeobecná prosperita by neměly být odmítány z ideologických důvodů.

Kremelský představený řekl: "V tom povykávání našeho stálého konfrontování s kapitalismem jasně podceňujeme důležitost toho, jak

Pokračování na str. 2

PRAHA - Československo

V pondělí 4. prosince byly též otevřeny hranice s Rakouskem a zrušeny pohraniční překážky na této hranici. Možnosti podívat se a zajet si do Rakouska a pak se vrátit zpět využily hned tisíce československých občanů.

Podle sdělení H.N. Flash C.N.N. byla v úterý v Praze utvořena nová vláda české federální republiky. Vláda je dominována lidmi, kteří nejsou členy komunistické strany. Je to následek masové veřejné demonstrace, která žádala a vyslovila právě tento požadavek. V neděli rozhněvané davy, které zaplavily Václavské náměstí, ohrožily generální stávkou, neboudou-li ve vládě vyměněni komunisté, a odsoudili nynější vládu. Volali po hromadné rezignaci.

Je to další pohroma, která stíhá tamní komunistickou vládu. Očekává se, že federální vláda bude reorganizována v tomto smyslu.

V úterý další davy se soustředily u vládní budovy, kde blokují přístup do budovy a znovu žádají rezignaci vlády. Lidé obžalovávají komunistickou vládu, že porušila své sliby.

V úterý 5. prosince byly konány další demonstrace, při kterých se skandovalo: "Musejí jít, musejí jít...". Vláda slíbila a lhala. Necht' nekomunisté kontrolují vládu. Nová česká federální vláda se skládá z devíti zástupců občanů a ze sedmi z komunistické strany. Nebude-li ústřední federální vláda reorganizována v neděli (10. prosince), bude na pondělí svolána generální stávka. Dubček se opět objevil na veřejnosti od začátku reformního hnutí v Československu a prohlásil, že nechce být považován za staršího státníka Evropy, jak je nazýván. Je jenom občanem.

Další přineseme v chronologickém sledu, jak se události budou vyvíjet.

Ve středu 6. XII. vypadá situace tak, že lid se nebojí síly a

nemá strach. Jsou si vědomi, že již není dosti těch, kteří by je mohli opět potlačit. Lidé se nemožou nasytit svobody. Hluboké pohnutí je vidět v tvářích a slyšet v hlasech osob, které jsou interviewány. L. Adamec má ve středu představit nový kabinet, který by uspokojil požadavky opozice.

VALLETA - Malta

Prezident Bush a sovětský vůdce Michail Gorbačov zakončili svoji neobvykle harmonicky probíhající schůzku velmocí mimo jiné s příslibem, že se vynasnaží urychlit proces jednání o kontrole zbrojení tak, aby již v příštím roce došlo k dohodě týkající se snížení konvenčních sil v Evropě. Americký prezident Bush po skončení schůzky se spolu s Gorbačovem podílel na tiskové konferenci. Oba státníci odpovídali na otázky několika set novinářů a oznámili, že v polovině června příštího roku dojde k prodloužené vrcholné jejich schůzce ve Spojených státech. Jinak v otázce americko-sovětských vztahů nebylo dosaženo žádné formální dohody, ale oba představitelé velmocí se pochvalně vyslovovali o nové éře spolupráce. Obě strany doufají podepsat v roce 1990 dohodu snižující počet nukleárních zbraní dalekého dosahu. Půjde i o snížení konvenčních armád, ale z rozhovorů bylo vyloučeno jednání o-námorních silách. Při diskusi o změnách ve východní Evropě oba představitelé se shodli v tom, že si nepřejí, aby se změny vymkly z kontroly. Gorbačov řekl, že je změnami povzbuzen a inspirován. Bush zase uvedl, že Sovětský svaz opustil od prosazování práva na vojenský zásah v oblasti. Bush přijal Gorbačovovo ujištění, že Moskva zastavila zaslání zbraní do El Salvadoru tamním levicovým povstalcům, ale naznačil, že levicová nikaragujská vláda zatajuje takové dodávky. Jinak Bush slíbil, že Sovětský svaz dostane zvýhodněný obchodní statut i jinou podporu, když bude dále liberalizovat emigrační zákony. Po schůzce prezident Bush odejel do Bruselu, kde podal zprávu o jednání s Gorbačovem

představitelům členských států NATO. Michail Gorbačov podal rovněž v pondělí zprávu o schůzce představitelů vojenského svazku zemí sovětského bloku.

BERLÍN - Východní Německo

Po rezignaci celého vedení východoněmecké komunistické strany - Politbyra a Ústředního výboru - řídí státní záležitosti skupina 25 straníků, kteří nikdy nebyli členy politbyra. Budou u moci do doby svolání sjezdu strany, ke kterému má dojít koncem tohoto měsíce. Státní- cový dav Východních Němců vytvořil spojením rukou lidský řetěz přes celou zemi, aby tak byl zvýšen nátlak na rychlejší provádění reformu a na protest proti korupci ve vysoce stranických řadách. Mluvčí přechodné vládnoucí skupiny Gregor Gysi prohlásil, že skupina chce vytvořit moderní socialistickou stranu, zachránit zemi a zachránit socialismus. Guenter Schabowski ohlásil, že ze strany byl vyloučen dřívější dlouholetý skalní komunistický vůdce Honecker a dalších komunistických předáků včetně bývalého ministerského předsedy Willi Stopha, bývalého šéfa státní bezpečnosti Ericha Mielkeho a bývalého mluvčího parlamentu Horsta Sindermana. Prošetřování korupce vládních činitelů vyústilo v zatčení Guentera Mittagga, odpovědného za stalinskou plánovací byrokracii, předního člena Politbyra za Honeckera Harryho Tilsche a Gerharda Mueillera, vedoucího strany v Erfurtu. Státní tajemník z ministerstva zahraničního obchodu Alexander Schalck-Golodkowski uprchl ze země, když bylo zavedeno vyšetřování proti němu. Byl hlavním vyjednávačem v zahraničním obchodování a řídil oddělení pro získávání tvrdé měny. Měl prsty v tajné operaci, jejímž cílem bylo dodávání zbraní na Střední východ, do Afriky a do Jižní Ameriky.

TEL AVIV - Izrael

Ministr zemědělství Abraham Katz-Oz ohlásil, že Izrael vyveze

do Sovětského svazu potraviny v hodnotě 30 milionů dolarů, především ovoce a zeleninu během příštích šesti měsíců.

ŘÍM - Itálie

Při své návštěvě Itálie sovětský prezident Michail Gorbačov prohlásil na banketu dávaném na jeho počest italským prezidentem Francescem Cossigou, že když končí studená válka Spojené státy a Sovětský svaz by měly snížit počet svých válečných lodí ve Středozemním moři. Gorbačov jednal soukromě s ministerským předsedou Giuliem Andreottim. V řeči pronesené v římské radnici pak Gorbačov prohlásil, že změny probíhající v zemích východní Evropy dosáhly bodu, ze kterého není návratu a navrhl, aby se příští rok sešli zástupci Spojených států, Kanady a všech evropských národů, aby prodiskutovali nově vzniklou situaci. Zmínil se také o tom, že sovětské autority nebudou nadále pokračovat ve své politice potlačování náboženství, protože náboženství mravní hodnoty jsou nutné pro reformní proces. Sovětská a italská činitel v poslední den Gorbačovovy návštěvy podepsali soubor 12 dohod týkajících se ekonomické, politické, kulturní spolupráce i spolupráce na poli ochrany prostředí.

Sovětský mluvčí Gennady Gerasimov u příležitosti Gorbačovovy návštěvy Itálie poprvé načrtl okolnosti, za kterých by Sovětský svaz přijal sjednocení Východního Německa se západním. Gerasimov řekl novinářům, že Západní Německo by muselo zrušit klausuli ve své ústavě vyžadující návrat k předválečným hranicím. Tyto hranice zahrnují části dnešního Polska, Československa a Sovětského svazu. Západoněmecký kancléř Helmut Kohl vyzval minulý týden k vytvoření konfederální struktury mezi Východním a Západním Německem, což by byl jeden krok k eventuálnímu sjednocení. Gerasimov tento desetibodový Kohlův plán zavrhl, ale ponechal otevřenou možnost ke kompromisu.

Pozor na...

hodně toho bylo vykonané lidstvem po staletí."

O potřebě sovětských reformu Gorbačov prohlásil: "Lid je unaven čekáním. Mnoho se toho namluvilo o zájmu o člověka, ale slova byla jen málo podložena materiálními zdroji a opravdovými skutky. Výsledek je, že při stávání se velkou mocností země nevytvořila pro masu lidu takové podmínky života, jaké jsou přirozené pro každý civilizovaný stát."

Gorbačov dále uvedl, že: "Nová tvář socialismu je jeho lidská tvář, což plně odpovídá Marxovu myšlení. Protože vytvoření takového socialismu je hlavním cílem přestavby, můžeme s plným ospravedlněním říci, že budujeme humanitní socialismus."

Pro komunisty je fráze 'socialismus s lidskou tvář' nerozlučně spjata s Alexandrem Dubčekem a jeho osudným reformním hnutím zvaným 'Pražské jaro' před 21 lety. Gorbačov již dříve podporoval hospodářské a společenské reformy ve východní Evropě a příslibil, že Sověti nebudou do událostí v zemích východního bloku zasahovat, avšak přivlastněním si Dubčekových slov jen toto hledisko učinil dramatictější. Někteří v Praze takové vyjádření vzali za veřejné přiznání, že sovětská intervence v roce 1968, jež vedla k pádu Dubčeka, byla omylem.

(Převzato z Chicago Tribune, 27. XI. 1989) - přel. Ved.

Czechoslovak Daily Herald
Established 1891 *The Denní Hlasatel*

6426 W. Cermark Rd., Berwyn, Ill. 60402
Tel. 1 (708) 749-1891 and 749-1898
Second class postage paid at Berwyn, Ill.

Published Tuesdays, Thursdays and Sundays, except holidays

SUBSCRIPTION PRICES (Ceny předplatného):

		KANADA: in U.S. dollars	
		DAILY and SUNDAYS	SUNDAY ONLY
DAILY and SUNDAYS (Denní a nedělní)	SUNDAYS ONLY (nedělní pouze)	(Denní a nedělní)	(nedělní pouze)
3 months 22.00 dol.	12.00 dol.	3 months 28.00 dol.	14.00
6 months 40.00 dol.	22.00 dol.	6 months 50.00 dol.	25.00
12 months 78.00 dol.	40.00 dol.	12 months 95.00 dol.	45.00

Denní a Nedělní Hlasatel je otevřenou tribunou pro všechny čtenáře, bez rozdílu politické či spolkové příslušnosti a náboženského vyznání. Upozorňujeme, že redakce se nemusí vždycky s uveřejněnými články ztotožňovat. Redakce si vyhrazuje právo zkracovat zasláné články. Zasláné rukopisy se nevracejí. Za změnu adresy účtujeme dva dolary.

OVERSEAS: in U.S. dollars

3 months	32.00	18.00
6 months	60.00	30.00
12 months	115.00	58.00

politické metody jiné, jež byly po ruce Sovětskému svazu i jiným zemím v té době. Tato Gorbačovova prohlášení jsou znakem odsouzení sovětského rozhodnutí vyslat do Československa armádu na potlačení reformního hnutí známého pod jménem 'Pražské jaro'.

Ve Východním Německu parlament zrušil ústavní ustanovení dávající komunistické straně monopol na moc, jak to žádaly vzniklé skupiny usilující o demokracii. Parlament pak také zřídil komisi, která bude prošetřovat zneužití vládních úřadů. Předseda komise Heinrich Toeplitz ohromil členy parlamentu sdělením, že komunistická vládnoucí elita se osobně obohacovala a že odstavený vůdce Erich Honecker a další komunističtí představitelé zbavení moci mají na kontech ve Švýcarsku uloženo 54 miliard dolarů. Sám nový vůdce Východního Německa Egon Krenz přiznal, že komunistická strana je odpovědná za vážné ekonomické problémy národa. Ještě před nedělním zasedáním Ústředního výboru strany samotní komunisté vypískali Krenze, když sliboval vyšetřování předních stranických činitelů obviněných z korupce a žití na vysoké noze. Mnozí komunističtí funkcionáři žádali rezignaci nejen Krenze, ale celého politbyra. První se vzdal nehlasující člen politbyra a tajemník Ústředního výboru Hans-Joachim Willerding. Minulou sobotu 15.000 lidí ve městě Plauen na demonstracích požadovalo rychlejší provádění reformu a referendum týkající se sjednocení Německa. Aktivisté také vyjádřili svoji podporu pro dvouhodinovou 'varovnou stávkou', která je naplánována na středu. Oficiální východoněmecká tisková kancelář ADN ohlásila, že v provozu je tajná operace zasilání zbraní na Střední východ, do Afriky a do Jižní Ameriky. Společnost zabývající se dodávkami zbraní je vedená ředitelem Erhardtem Wickertem a dohled na ni spadá pod oddělení pro obchodní kooperaci při ministerstvu zahraničního obchodu vedeném Alexandrem Schlack-Golodkowskim. Agentura také oznámila zatčení dvou vysoce postavených stranických funkcionářů Hanse Albrechta a Waltera Wolfa. Oba byli zatčeni na podkladě podezření, že poškozovali socialistický majetek.

Rumunský prezident Nicolae Ceausescu, jeden z posledních odpůrců reformního hnutí probíhajících ve východní Evropě, oznámil na schůzi politbyra, že komunistická strana a vláda musí lépe vládnout a přiznal, že v minulosti došlo k chybám. Uvedl, že je zapotřebí speciálního programu, který by zmodernizoval výrobu potravin a lehký průmysl. Kritizoval vlastně sám sebe, protože po 24 let vedl nejen komunistickou stranu, ale i vládu. V politbyru je i jeho žena Elena. Na schůzi bylo rozhodnuto svolat na 12. prosince plénum Ústředního výboru. Z Rumunska se podařilo nezákonným způsobem utéci ještě s několika jinými, miláčku gymnastického světa gymnastce Nadě Comaneciové, která po přeletu do New Yorku prohlásila, že chtěla mít svobodný život. Comaneciová pocítovala, že ve svém věku 28 let již nemůže nadále čekat na reformy ve své zemi. Měla u vládních autorit doma upadnout v nemilost po rozejití se se synem prezidenta Ceausesca. Zanechává doma rodiče a mladšího bratra. Očekává se, že za její útěk budou oni pronásledováni a to nejméně po několik měsíců.

Zákonodárny sbor Sovětské arménské republiky odhlasoval koncem minulého týdne spojení republiky se sporným územím Nagorno-Karabach, kde žije sice většina obyvatel arménského původu, ale které se nalézá v Sovětské azerbajdžánské republice. Rozhodnutí arménského parlamentu je tím nejtroufalejším aktem proti rozhodnutí Moskvy vrátit kontrolu nad Nagorno-Karabachem opět Azerbajdžanu. Na dalším zasedání parlamentu má být projednána otázka praktického provedení sjednocení. Nedávné moskevské rozhodnutí vrátit kontrolu nad územím Azerbajdžanu bylo spojeno s vydáním rezoluce o zřízení komise ustavené sovětským parlamentem s úkolem dohlížet na umístění vojsk na sporném území. Proti tomu se zase bouří menšinová etnická azerbajdžánská skupina, která se připojila ke stávkám vyvolaným v Azerbajdžanu. Stávky v hlavním městě Azerbajdžanu v Baku trvají již několik dní a jsou výrazem protestu proti zřízení výše zmíněné komise. Na stávce má být 50 největších továren.

Sovětské činitelé na Ukrajině oznámili na místní televizi, že dovolují ukrajinským katolíkům se registrovat. Znamená to velký ústupek. - Došly také zprávy, že Sovětský svaz prostřednictvím svých velvyslanců v Managui a v Havaně žádal kubánskou vládu a nikaragujskou vládu, aby zastavily dodávky zbraní salvadorským levicovým povstalcům. - Hlavní představitel litevské komunistické strany Algirdas Brazauskas rozhořčeně odmítl útok Moskvy proti němu i kritiku plánu Litevské komunistické strany vytvořit vlastní komunistickou stranu nezávislou na komunistické straně sovětské.

Ve Varšavě v Polsku policie použila minulou středu slzný plyn a vodní děla na rozprášení několika set mladých demonstrantů, kteří se v Nové Huti snažili zbořit pomník Vladimíra I. Lenina. K demonstracím vyzvalo radikální Hnutí pro jinou společnost. Protestující započali s bořením překážek postavených kolem pomníků

zakladatele sovětského státu. Demonstranté také žádali odvolání sovětských vojsk z Polska, jejichž počet se odhaduje na 40 tisíc. - Polští činitelé požádali Spojené státy o pomoc ve vybudování sociálních programů amerického stylu, jež by umožnily změnit postavení několika set tisíc Poláků, kteří ztratí práci v důsledku provedení ekonomických reform, převedení státního plánovaného hospodářství na tržní ekonomii. Ministr práce Jacek Kuroń, který je zároveň představitelem Solidarity, odhaduje, že již příštím rokem může nezaměstnanost postihnout až 600.000 pracujících. K jednání mezi Poláky a Američany došlo u příležitosti návštěvy Polska americkou delegací, ve které byli též tři členové americké vlády, včetně ministryně práce Elizabeth Doleové.

Maďarská vládnoucí komunistická strana, která si dneska říká pouze strana socialistická a která byla poražena v referendu minulou neděli oznámila, že chce, aby parlament změnil pravidla pro volbu prezidenta. Čtyři radikální opoziční strany zvítězily v prvním referendu o odložení prezidentských voleb původně stanovených na začátek ledna příštího roku až na jaro po volbách do parlamentu. Podle stávajících předpisů pak volí prezidenta jen členové parlamentu, nikoliv všichni občané. - Maďarská vláda popřela zprávu, že vyhostila ze země dřívějšího agenta americké Ústřední výzvědné služby Edwarda Lee Howarda, který je hledán Spojenými státy po jeho útěku do Sovětského svazu v roce 1985. Vláda popřela tvrzení vycházející z amerických pramenů a otištěné v Los Angeles Times, že Howard byl zbaven azylu v Maďarsku navzdory protestům ze strany sovětské bezpečnostní služby KGB. Plukovník Karoly Nagy, vedoucí oddělení ministerstva vnitra pro dohled na cizince, řekl, že Howard je stále v zemi, i když má v úmyslu z Maďarska odejít.

přel. Ved.

Freedom for Czechoslovakia

Svoboda -

svoboda

**Přijďte s námi oslavit první kroky
za svobodu Československa**

**V PÁTEK 8. PROSINCE 1989
do**

DUMPLING HOUSE

4109 S. Harlem Ave.
Stickney, Ill.

**Zvedněme číše!
Sklenka šampaňského zdarma
pro každého.**

Phone: 464-6733
OPEN 7 DAYS A WEEK
MON.-THUR & SUN 11AM TO 9 PM
FRI. & SAT. 11 AM TO 10 PM

Vladimír Kozlovský

II.

V předchozím čísle jsme otiskli prvou část "Dokumentů", o nichž autor udává, že tyto, pokud ví, byly poprvé publikovány v novinách *Novoe Russkoje Slovo* ze dne 21. června 1988. Od samého dětství slýchal o jistých instrukcích, dávaných občanům SSSR, cestujícím do ciziny, k prostudování a podpisu, avšak příležitost spatřit je se mu naskytila teprve až někdy začátkem června m. r., když se mu originál dostal do rukou. To, co následuje, je druhá (a zároveň i poslední) část "Dokumentů".

Během cesty do místa svého pobytu vlakem, lodí či letadlem, v němž se nacházejí cizí lidé, byste se měli chovat zdvořile a korektně, dbající při tom nutně ostražitosti. V případě, že se ve spacím kupé (kabině) vynachází jiná osoba rozdílného pohlaví, musíte žádat o přemístění do jiného kupé (kabinu).

V poměru ke svým věcem nebud'te lehkomyšní a na neznámé cestující nespolehejte. Svůj pas, jiné doklady a peníze vždy noste při sobě. Nenechávejte je v hotelových pokojích, v kabinách, v kupé, anebo na jiných místech, byť i jen na malou chvíli. Příležitostným známostem svou adresu a číslo telefonu nedávejte.

Ohledně jakýchkoli cestovních dokladů anebo informací se porad'te výhradně jen s řádnými úředníky. V případě nepředvídaného zdržení během cesty, např. v důsledku propadnutí platnosti vašeho visa, byste se měli obrátit na nejbližší sovětské velvyslanectví anebo konsulát a požádat o asistenci.

V zemích, s nimiž SSSR nenavázal diplomatické styky, je zakázáno vystoupit z vlaku na nástupiště, opustit loď anebo vyjít z území letiště.

6) Po příchodu do místa určení se po sovětském občanovi (-nce) žádá zaregistrovat se na sovětském velvyslanectví anebo konsulátě a podobně uvědomit velvyslanectví (konsulát) o návratu z cizí země zpět do Mateřské země. V případě, že dostavení se tam není možné, je nutno informovat je o příchodu a odchodu buď telefonicky anebo písemně.

Na velvyslanectví (konsulátě) je příkazem seznámit se důkladně se stávajícími zákony a nařízeními, jež vymezují práva a povinnosti cizích státních příslušníků a striktně se jimi řídit. Se zvyky a tradicemi lidu země, již navštěvujete, jedněte s úctou.

7) V cizině za osobními účely se sovětským občanům kategoricky zakazuje:

• navštívit země, jež nejsou vyznačeny v pasu k cestám do zahraničí anebo přeprava jimi není zcela nutná;

• uzavírat ústní či písemné smlouvy týkající se zaměstnání, veřejného vystoupení na schůzích, shromážděních, v rozhlasovém či televizním vysílání, účastnit se profesionálních koncertů, soudních řízení (s výjimkou jistých jasně prokázaných případů). Všechny takové návrhy hlaste sovětskému velvyslanectví nebo konsulátu a reagujte na ně v rámci jejich doporučení;

• dát se zapsat do kursů v ústavech vyššího vzdělání a jiných typech tohoto;

• navštívit oblasti země pobytu, označené jako nepřipustné pro cizince;

• jít do kaváren nebo restaurantů, kde se scházejí příslušníci emigrace, reakcionáři a jiné protisovětské elementy, jakož i účastnit se demonstrací, shromáždění a mítinků, vč. těch, jež pořádá komunistická strana;

• mít u sebe komunistickou literaturu a noviny (v zemích, kde tyto nejsou volně k dostání);

• mít v cizích bankách konto a sázet v loteriích, tombolách, apod.;

• prodávat nebo vyměňovat zboží, exportované anebo získané v cizině;

• přinést s sebou zpátky do Mateřské země balíčky nebo dopisy určené pro jednotlivé osoby sídlící v SSSR;

• objevit se na veřejných místech v nezřízeném stavu, prokazovat přítěž nočním klubům, kabaretům a jiným místům pochybného charakteru a rovněž účastnit se hazardních her.

8) Za pobytu v cizí zemi by sovětské občany měli:

• vynaložit patřičnou dávku opatrnosti při pořizování fotosnímků a amatérských filmů, přísně přihlížejíce k zavedeným pravidlům v té či oné zemi;

• žádat, aby byl obslán zástupce sovětského velvyslanectví nebo konsulátu v případě zadržení anebo odvedení na policejní stanici. Na otázky neodpovídejte, protokoly ani papíroviny jakéhokoli druhu nepodepisujte, výhrůžkám či zastrašování nepodlehnete, aniž by byl přítomen zástupce sovětského velvyslanectví;

• v případě auto- či jiné nehody, jež vyžaduje nemocničního ošetřování, uvědomte o tom co nejdříve velvyslanectví nebo konsulát SSSR;

• dojde-li ve vzájemném poměru k cizincům ke komplikacím, anebo k obsílce k policii nebo jiné cizí agentuře, incident ihned hlaste sovětskému velvyslanectví (konsulátu) a zaříd'te se podle jejich doporučení;

• okamžitě hlaste všechna fakta, týkající se útoku anebo urážek namířených proti Sovětskému svazu nebo sovětským agenturám, bez ohledu na to, kde se tak stalo (na ulici, v obchodě, v divadle, v biografu, atp.), velvyslanectví (konsulátu). Byl-li napaden anebo urážen sovětský občan sám, měl by se, aniž by se dal ovládnout hněvem, postarat o přiměřené pokárání a nutno-li, protestovat a případ hlásit sovětskému velvyslanectví (konsulátu).

9) Řídit motorové vozidlo v zemi pobytu mohou sovětské občany jedině tehdy, vlastní-li mezinárodní anebo místní řidičský průkaz.

10) Dopustí-li se osobně chyby v chování, sovětský občan by se neměl pokusit zamlčet ji a žádat se po něm, aby případ oznámil sovětskému velvyslanectví (konsulátu).

11) Sovětské občany by měli mít na paměti, že velvyslanec SSSR v té či oné zemi je zplnomocněnec sovětské vlády a že kontroluje počínání všech sovětských občanů v oné zemi, právě tak jako je pověřen ochranou jejich práv a zájmů. Po občanech SSSR se žádá, aby za svého pobytu v cizině se přesně a neměnně řídili instrukcemi a nařízeními velvyslance nebo jen zplnomocněného zástupce.

Opomenutí podrobit se za pobytu v cizině uvedeným pravidlům znamená porušení občanské povinnosti a vládní kázně.

OVIR GUVD Lenoblgorispolkomov

Úřad víz a registrací,

Státní administrativa zahraničních věcí

oblastního a městského výkonného výboru v Leningradu.

Nesmí být prozrazeno

ZÁVAZEK

k dodržování Základních pravidel chování
sovětských občanů cestujících do zahraničí

Já,, na cestě do, jsem obeznámen se "Základními pravidly pro sovětské občany cestující do kapitalistických a rozvojových zemí", zavazuji se jimi řídit a po dobu pobytu v cizině rozhodně podporovat zájmy sovětské vlády, přísně střežit vládní tajemství, být bezúhonný v osobním chování, zachovávat dobré jméno čest občana SSSR.

Podepsáno:, 197

Zákon 759C

Konec - S povolením Samizdata přel. Richard Hanzlíř

(K tomu snad netřeba co dodávat. Jen snad to, že jsou-li "Základní pravidla" a "Závazky" s nimi spojené dosud v platnosti, jak autor v článku uvádí, zbývá toho v SSSR ještě hodně "perestrojování". Dobré čtení pro nás, alespoň si budeme víc vážit cestování v této hemisféře. Red.)

Pro vánoční dárky přijďte k PANCNERŮM do Berwynu

Z Československa a jiných zemí největší výběr KRISTÁLOVÉHO SKLA, též KERAMIKY. Pravé české GRANATY a Jablonecká BIZUTÉRIE.

Dámské ručně vyšívané BLÚZY, vyšívané OBRAZY Prahy nebo Bratislavy - ZÁSTĚRY a PENTLE ke krojům. KAPESNÍKY, vlněné ŠÁTKY a PANENKY v krojích.

Hezký výběr náboženského zboží. Skleněné vánoční OZDOBY na stromek, tři rozdílné KALENDÁŘE na rok 1990 Praha, čl. hrady nebo svatební kroje.

ČUKROVINY, BONBONIERY a vánoční čokoládové OZDOBY k zavěšení na stromek balené v pestrém stanolku. Salonky a vánoční oplatky. Čokoládové KAFÍČKO s rumovou příchutí.

Do KUCHYNĚ: mák, kmín, trhané krupky, sušené hřebky a kuchyňské koření. Mlýnky na maso a nástavce na děláni cukroví. Mlýnek na housku, kráječ knedlíků, strojek na děláni halušek, kuchyňské váhy, formičky na cukroví a bábovky.

Rekordy, kazety, zábavné knihy, slovníky, učebnice a obrázkové knihy pro děti.

Vánoční BLAHOPRÁNÍ v různých řečích - anglické, české, slovenské a jiné.

TUZEX - potravinové balíčky bez cla nebo peněžní poukázky do Československa - vyřizujeme rychle a spolehlivě.
Různé katalogy k dostání zdarma na požádání.

F. PANCNER, Inc.

6514 W. Cermak Road - Berwyn, IL. 60402

Obchodní hodiny:

Pondělí-pátek od 9,30 ráno do 6,00 hod. večer;

v sobotu od 9,00 ráno do 6,00 hod. večer; zavřeno v neděli

Tel.: (708) 484.3459

Anthony Harrigan

Douglas Bandow napsal v článku otištěném v libertariánském žurnálu Reason Magazine vydávaném v Kalifornii, že "Spojené státy by měly uvítat rezidenty z Hong Kongu, kteří chtějí opustit Hong Kong předtím, než Čína převezme kontrolu nad územím v roce 1997."

Toto je ovšem jen jedna část jeho doporučení. Říká dále, že Vietnamci, nacházející se v táborech v jihovýchodní Asii "by mohli být snadno umístěni ve Spojených státech." Zároveň chce, aby do Spojených států byl přijmut každý, kdo opustí Sovětský svaz. Musí existovat mnoho miliónů sovětských občanů, kteří by si nepřáli nic jiného, než se odstěhovat do Spojených států. Po pravdě řečeno si většina obyvatel světa přeje emigrovat do Spojených států. Náhledy pana Bandowa na uprchlickou politiku nejsou nic jiného než absurdní. Kongres nemá v úmyslu přijmout do země milióny uprchlíků. Proč by také měl? Pan Bandow prostě tvrdí, že "nastal čas, abychom uvedli v život naše emigrantské tradice poskytnutím lidského útočiště ve světě plném uprchlíků tolik potřebujících pomoc."

Takový názor je v rozporu s chápáním historie a reality světa. Především, Spojené státy když přijmou velký počet emigrantů, byla tu ohromná masa země, která potřebovala být zaplněna. Průmyslově rapidně rostoucí národ potřeboval pracovní síly. Pro nové uselky bylo po ruce hodně ladem ležících, neobdělávaných půdy. Vláda neměla žádnou povinnost postarat se o zabezpečení nově přichozích emigrantů. Ti stáli na vlastních nohách.

Když byla volná půda obsazena, Spojené státy samozřejmě omezily příliv nových emigrantů. V posledních letech bylo přijímání nových emigrantů do země více než velkorysě, když si uvědomíme, jaký tlak to vyvolává na vládu a společnost. V posledním století se navíc velký počet lidí odstěhoval do Kanady, Austrálie, Argentiny a jinam. Spojené státy nemusely nést samy celé to uprchlické břemeno.

Místo přibírání většího počtu uprchlíků by daleko moudřejší politikou pro Spojené státy bylo snížení počtu nových emigrantů přijímáním pouze speciálně kvalifikovaných odborníků, majících pro zemi určitou hodnotu. V posledních letech přijaly Spojené státy milióny lidí ze Střední Ameriky. Vlna ilegální emigrace nepoklesla. Výsledkem je přetížení veřejných služeb a přetažení veřejných financí v řadě amerických států. Amerika má navíc vlnu lidí bez domova a to v podstatném počtu, jimž je nutné určitým způsobem pomoci. V mnoha velkých městech jsou před zhroutilím nemocniční služby v důsledku přílivu potřebných lidí a Spojené státy vzaly na sebe břímě poskytnout emigrantům sociální péči jaká je poskytována celoživotně občanům.

Spojené státy jsou navíc dneska také zadluženým národem s děsivým fiskálním schodkem. Nejsou tedy v postavení absorbovat ještě větší počet emigrantů nebo uprchlíků. Stojí před šokujícím úkolem jak jednat s problémem velké ekonomické podtřídy ve městech a s ohromně expenzivním problémem potírání obchodu s narkotiky.

Pan Bandow ve svém článku opakovaně kritizuje emigrační a naturalizační úřad, který se jenom snaží plnit vůli kongresu a vynuocovat zákon. Tvrdí, že tento úřad "je oddán činnosti nepouštět lidi do země", i když toto je součástí povinnosti Emigračního a naturalizačního úřadu, jak přikazují zákonodárci národa. Žádná země nemá povinnost přijmout každého, kdo by chtěl překročit její hranice. Zabezpečení hranic je nesmírně důležité jak pro Spojené státy, tak pro jiné demokratické národy. Británie a Francie, na

příklad, také nedovolují nekontrolovanou emigraci. Jiné národy jsou rovněž velice striktní v otázce týkající se uprchlíků. Japonsko přijmulo jen několik tisíc Vietnamců - boat people - a nemá v úmyslu jich více přijmout. V případě hongkongských Číňanů Tchaj-wan, který se vydává za autentickou Čínu, neuvítal obyvatele Hong Kongu na svých březích. Pravda je, že dneska jen několik zemí má kapacitu vstřebat velké počty uprchlíků.

Pan Bandow si stěžuje na "skrblické zákony a podobnou byrokracii". Chce, aby Emigrační a naturalizační úřad byl zbaven autority týkající se otázky uprchlíků a politiky poskytování azylu. V tom se mylí, jakož i v jiných stránkách nahlížení na emigrační a uprchlickou situaci. Logickým krokem je, aby prezident a kongres jen posílili autoritu INS, protože úkoly, které tato služba má před sebou, jsou již beztak kolosální.

Pan Bandow útočí na senátora Alana Simpsona, republikána z Wyomingu, když říká, že "... si vybudoval svoji kariéru pokoušením se vystavět zdi kolem Ameriky". Ve své snaze zavést účinnou emigrační politiku, senátor Simpson jen vykonává vůli amerického lidu. Pan Bandow jednoduše nechce dbát vůle lidu a chce ji nahradit ideologickým názorem o otevřených hranicích.

TUNIS - Tunisko

Organizace pro osvobození Palestiny (PLO) oznámila Spojeným státům, že žádná palestinská delegace nebude vyjednávat s Izraelem, dokud nebude jmenována PLO. Toto memorandum bylo doručeno americkému velvyslanci v Tunisu Robertu Pele-treouovi během třetí schůzky Američanů s PLO. Izrael odmítá jednat s PLO. Spojené státy a Egypt hledají nějakou střední cestu, aby mohly být konečně zahájeny rozhovory o míru na Středním východě. V podzemí pracující palestinské vedení v Izraelu okupovaných zemích vydalo komuniké vyzývající Palestince k rozšíření jejich odporu vůči okupantům v příštím roce, včetně zvýšení občanské neposlušnosti jako je například odmítnutí platit Izraelské daně.

BĚLEHRAD - Jugoslávie

Jugoslávský ministerský předseda Ante Markovič prohlásil minulou neděli, že hořký spor mezi srbskou a slovinskou republikou ohrožuje jednotu Jugoslávie. Minulý čtvrtek 130 továren v Srbsku ohlásilo, že přeruší všechny styky se Slovinskem a to proto, že Slovinci zakázali Srbům uspořádat masové shromáždění v Lublani. Podstata sporu mezi oběma republikami spočívá v tom, že Slovinsko žádá vládu o více politických stran, kdežto Srbsko zase chce mocnou centralizovanou Jugoslávii.

74. Annual Fall Dance

sponsored by SPARTA A. B. A. CHICAGO

Saturday, Dec. 9, 1989

AT THE

American Legion Hall

5510 W. 25th ST., CICERO, IL.

Music by: St. Louis Express

Donation: \$8.00

ENTREE: 8.00 PM

Do Československa 1989

Skupinové odlety každých 14 dní za snížené ceny. Rovněž máme zájezdy do Vídně, Frankfurtu, Mnichova a Říma, také za snížené ceny.

TUZEK, oblíbený dárek Vaším příbuzným a přátelům. Pošlete včas, než bude předvánoční nával. Vyřizujeme také zaslání balíků do Československa.

Něvštěvy příbuzných a známých z Československa vyřizujeme rychle a spolehlivě za zvlášť nízké ceny.

Vyžádejte si podrobné informace u

Weber Travel Agency

6805 W. Čermák Road, Berwyn, IL 60402
Tel. (708) 749-1333

When you have questions about investing... see the Banking Professionals.

At the Affiliated Bank/Western National we take a personal interest in our customers. We take the time to listen to your needs, answer your questions and discuss your investment alternatives.

We offer a complete range of financial services including discount brokerage and insured tax-exempt Unit Investment Trusts.

The Affiliated Bank/Western National... we have the personalized service you need and the investments you want to help you effectively manage your money.

Affiliated Bank/Western National

5801 West Carmel Road Cicero, Illinois 60630
6001 West Ogden Avenue Cicero, Illinois 60630
Phone 634-2000

FDIC

FDIC

Havíři tak oklamáni, uvěřili, a rozžehnavše se s druhý na brzku a bohdá již lepší shledanou, vydali se na cestu. Netušili, že se s ostatními již neshledají, že jejich průvodce veze o nich purkrabí křivoklátskému Uriášův list, že mají na Hrádku¹ býti popraveni, a že proto vzal už s sebou do vozu tři popravni rubáše.

Když ti tři odjeli, dal si hejtman ostatních deset, nevědoucích do té chvíle, co poslové z Uher přivezli, třetího dne zavolati. Bylo záhy zrána, v pátek, jenž byl den po sv. Vavřinci.² Starší tovaříštva se divili, proč tak časně je pán volá; snad že právě poslové přijeli. Tak se těšili.

Než nevedli jich do kanceláře, ale na dvůr před pavlač nesoucí se na třech obloucích zrovna u hejtmanovy kanceláře. A kolem nádvoří, na němž ještě spočíval ranní stín, ale nad nímž se vypínaly věže a střechy zalité již zlatou září srpnového jitra, stáli kolem dokola pacholci, všichni v plné zbroji, s oštěpy v rukou. Bylo jich mnoho.

Starší se zarazili, zvláště když jim nařízeno, aby zůstali tu na dvoře před pavlačí. Dlouho však nečekali. Z kanceláře vystoupil sem Oněk Kamenický z Topic v černém sametovém klobouku s černým pérem a zlatou šňůrou, v černém kabátci i v černých nohavicích; za ním Žďárský, rychtář města Poděbrad, a zámeční úředníci.

Hejtman drže list v rukou, oznámil přísně havířům, že Jeho Milost král ráčil již svou vůli oznámiti a poručiti, aby všichni, jak tu stojí, i ti, kteří na Křivoklát byli vysláni, byli, jelikož buřiči, na hrdle trestáni.

Horníkům, starým i mladým, ztuhla krev, oněměli; ne leknotím, ale nad tou nepravostí do nebe volající, jak ten hejtman ohavně, lstně s nimi jednal. Pak vykřikl jeden, všichni a křičeli všichni pobouřením, jaký je hanebný proradce, tak že stojí ve svém slově, je-li dobrý!

Oněk, chmurný jako mrak, mlčky pokynul; žoldněři se chopili havířů a odvedli je zpět do ratejny, kde již stáli kati, dva, Sochor, zámecký, a Kolouch, městský, oba se svými holomky. Tam se museli odsouzení obléci v bílé popravni rubáše, tam k nim přišli také dva kněží, aby je připravili na poslední cestu.

Nedlouho poté, bylo devět hodin ráno, spoutali je, dva a dva, a vedli ze zámku. Kamenický hejtman jel na koni v čele početného zbrojeného houfu; s ním kráčel rychtář Žďárský se svými bičici.

Zatím se rozneslo městem, co se v zámku děje, a již veliký shluk lidí sešel se a kráčel za smutným průvodem.

Všichni reptali na rozsudek, ještě více však na hejtmana, a všichni také srdečně litovali ubohých odsouzených, kteří v bílých rubáších, bosí, kráčeli žalostnou cestou. V očích se jim zatmívalo a umíráček zněl jim jako z mlh.

Šli před se jako u hrozném vidění. Strašný ten konec přikvačil tak náhle, tak znenadání. Nikdo z nich na něj ani nepomyslel, neboť je hejtman skoro až do té chvíle utěšoval, že bude dobře.

Za všecko bezpráví ještě smrt! A děti, ubohé děti doma a manželky! Toť by byla ukrutnost! Není možná! Tak se jim v pobouřeném nitru ozývalo. Ale ta pouta, rubáš bílý, tén zvonu hlas. — Ale to vše jen na postrach. Páni je chtějí ztrestati hrůzou smrti. Na místě však, až dojdou, oznámí hejtman milost. Tak pomýšleli, tou poslední jiskřičkou naděje se utěšovali. —

Minuli poděbradský pevný zámek v rovině při Labi, přešli most, minuli Kluk vísku a došli na smutné místo v lukách, mezi obcí polabeckou a klukovskou. Stará hruška rozkládala nad stínadlem veliký svůj koš; šíře ještě rozložitý dub, jenž se nad ní vysoko vypínal. Mocné jeho haluze při spodku nízko se skláněly, skoro až k trávníku.

U toho dubu zarazil průvod, u toho dubu vzkřikl s koně poděbradský hejtman na kata Koloucha:

„Spravuj!“

Jediné to slovo mařilo poslední naději. Již viděli havíři, že nepůjdou nazpátek. Vše kolem, všecko je hrozná pravda, nic není na postrašení. Sem byla poslední cesta, tu je poslední zastavení, a pak — věčnost. —

Hněv potuchl; žal a lítost zkormoutily srdce havířů, a jejich mysl, nechavši prachu pozemského, povznesla se k nebesům. Tam jediné byla spravedlnost. Jako by si řekli, poklekli najednou a jali se z té duše se modliti:

„Bože Otče, kterýž víš a znáš jednoho každého křivdu, rač rosu nebeskou seslati, ať obmyje tuto naši nevinnou krev!“

Pohnutý hlas jejich zněl hlubokým, smutným tichem. Všichni v zastupu byli jati lítostí. I kat Kolouch. Maje v rukou meč už obnažený, mrštil jím pod hrušku a v pohnutí, pobouřen vzkřikl:

„Nebudu spravovati!“

A tak kat Sochor nemoha hejtmanu, svému pánu, odpírat, vystou-

pil a konal, co nemilosrdný velitel poroučel.

První poklekl Šimon, starší, pod jednou z mocných větví rozložitého dubu. Vznášela se nad ním jako baldachýn. Jeho zelenavým přisvitem a stínem bleskl se katův meč. Proud krve vysoko vystříkl a zkropil, zalil dubovou větev tak, že s ní jakoby po lijavém dešti rudé krůpěje hojně krápaly.

Po Šimonovi klekl Pruša, mladší jeho bratr, pak Černý, pak Opat a bratr jeho, všech deset jeden po druhém. Když poslední klesl bezduch do trávy zalité krví, ukázal se náhle na jasném nebi mráček. A ten se úžasně šířil a rostl, až vyrostl v ohromnou černavu, jež zaklopila všecko nebe. Z temna mraků zahřímalo jako božího hněvu hlas, vichřice vjela rázem do starého dubu, do hruše, zalomcovala jejich korunami, že se jejich haluze zmítaly a prudko se rozšuměly.

Lid na stínadle vzpomněl na modlitbu nebohých havířů, jež sotva dozněla; křižoval se, strachy domů utíkal a všichni vyděšeně opakovali:

„Boží soud! Toť boží soud!“

„Bůh je vyslyšel! Těch nevinných hlasy vyslyšel!“ —

Sotvaže mrtvé havíře do vykopané jámy zahrabali, strhl se déšť, hrozný, lijavý déšť. Hejtman sám, jak na zámek ujížděl, sklouzl se ve bráně s koněm a povalil. —

Lijavec šuměl celý den, celou noc, a zase den a noc a tak bez ustání devět dní a devět nocí, v jednom neustále, až přeschlí potokové se rozvodnili v řeky, až proudy vod strhaly pole a vymlely rokle kolem Poděbrad a Hor Kutných. —

Tou dobou byla již poprava na Křivoklátě také vykonána. Všichni tři však tam nezahynuli. Vít Krchňavý, když jeho dva druhové byli již státi, roztrhl sobě vazbu a omráčil kata hrubým kamenem. Pak utekl do lesů a byl zachráněn.¹

III

Ale ti, kteří tak nespravedlivě a krutě s horníky naložili, nezůstali bez trestu.

Král Vladislav, jenž byl také králem uherským, vrátiv se z Uher zase do Čech, doslechl se od spravedlivých lidí čiré pravdy o tom poděbradském soudě. Jakmile přijel na Hory Kutné, kdež se ve Vlašském dvoře zdržoval, obeslal si poděbradského hejtmana, Oňka Kamenického, vyslechl jej přísně i báňské úředníky. Také Vít Krchňavý, jenž jediný ze svých druhů se zachránil, byl před soud povolán, aby vydal svědectví, jak páni s ubohými horníky nakládali. Oněk Kamenický z Topic a také jiní z úředníků byli na skipec nataženi, neboť tvrdě zapírali, a tu pan královský hejtman trápení nevydržel. Zemřel

¹ Kdo se tenkrát obrátil katu, nesměl být zadržen aniž stíhán a ušel smrti.

na mučení. Také všechny ostatní, kteří měli účastenství v jeho zločinu, stihl spravedlivý trest.

Hory však od té ukrutné popravy nevinných havířů nešly za mnoho let a téměř na mizinu scházely. Na stínadle pak, kde havíři skonali,² stala se podivuhodná věc. Na dubě, pod kterým se ta poprava stala, rostly od té doby žaludy divného, neobyčejného tvaru: měly podobu havířské kápi. Rostly však jenom na jedné haluzi toho dubu, na té, kterou krev popravených postříkala a která od té doby měla zardělé listy.

Stávaloť se, že v čas neúrody nebylo na celém mohutném koší starého dubu ani žaludu, dotčená však větev měla je vždy. Žaludy v podobě havířské kápi staly se vzácnými. Z blízka i z daleka si pro ně chodili, na památku si je odnášeli, ano do stříbra, do zlata je zasazovali a nosili je jako amulety na hrdlech, domnívajíce se, že jich budou chrániti před kouzly a čáry nebo že jim štěstí přinesou.

Podobné žaludy nerostly nikde, na žádném dubě vyjma dub u vsi Kluku, kolem něhož kutnohorské havíře vedli na popravu. Starý pak dub na stínadlech stál při kostelíku až do druhé polovice osmnáctého století,³ kdy jej hrozná vichřice vyvrátila a porazila. Mladší jeho druh, u klucké obce, vykopán r. 1842.

¹ Pražský měšťan Ondřej Prachovec vystavěl tu r. 1515 dřevěnou kapličku. Když pak sešla, zbudovali tu Poděbradští s Kutnohorskými kostelík P. Marie r. 1662. V kostele tom uložili kosti popravených havířů. Od času Leopolda I. býval tu poustevník. Za císaře Josefa II. kostelík zrušen a prodán. Poděbradští však, kteří ho koupili, zachovali jej a obnovili. Na popravu havířů připomínají v něm dvě sošky havířů a dva obrazy popravy s nápisem. Nade dvěma kostelíky je nápis podávající zprávu také o dotčené popravě. Nápis ten udává, že se ta poprava udála u přítomnosti také »évody münsterberského«. Ale v tom je omyl. Jindřich kníže münsterberský, syn Jiřika krále, neměl v uvedených událostech žádného účastenství

² Do r. 1777.

BÍLÁ PANÍ

Den za dnem, léto za létem, a nakonec smrt. Někdy stojí dlouho při dveřích, až pojednou vkročí náhle, znenadání. Někdy však se ohlašuje, nežli života ukrotí. Taková bývala víra a jest, že se ukazují znamení nastávající smrti, že slyšati podivné zvuky, jež věští blízkost se poslední chvíle.

Hlas sejčka, tajemné zaklepání nebo zvuk, jak by někdo prutem švihl po dveřích, po okně, nebo jiné oznamují blízké skonání. To jsou znamení obecná. Některým však rodům prý zvláštní znamení hlásila, že někdo z nich odejde cestou všech lidí.

Tak měl-li kdo ze zemanů Strojeticckých zemřít, uviděl bílého vrabce, kdo z Příkladových, ten uslyšel pojednou troubení lovčí trouby, lání psů a řehot koní. Když na hradě Rábí veliká černá skříň počala se náhle, z ničeho nic otřásati, když temný hluk z ní vycházel, tu jistě pak záhy smrtí sešel někdo z Dlouhoveských, Častolarů nebo Chanovských. Černínové před smrtí slyšali podivný zvuk, jako by někdo písek nebo šterk sypal, Lobkovicové hlas zvonků, a když někdo z Kolovratů měl zhasnouti, potil se v ročovském kostele náhrobní kámen, pod nímž odpočíval jejich předek, někdy za Karla IV. na slovo vzaty.

Některým rodům se zjevovala bílá paní.¹ Tak Berkům z Dubé, pánům z Lipé, Švamberským, zvláště pak pánům z Hradce a z Rožmberka. Vídali ji na Telči, na bechyňském hradě, v Krumlově, v hradeckém zámku i v třeboňském.

Kdykoliv se ukázala, mohli se v těch místech nadíti nějaké události, veselé nebo smutné. Buď se někdo narodil, nebo zemřel, nebo svatby slaveny v tom rodě. A vždycky se zjevila v bělostném obleku, paní vážná, urostlé postavy, majíc hlavu rouškou zavítu jako vdova. Jen když něco žalostného nastávalo, mívala prý na rukou černé ruka-
vičky.

Zjevovala se v různou dobu: někdy v pravé poledne, nejčastěji v noci. Na zámku v Jindřichově Hradci zhlédli ji v polední čas. Mihla se náhle na staré opuštěné věži, vysoko z okna, kam nebylo žádného přístupu, neboť dřevěné schody, jež kdysi sem vedly, dávno již vzaly zasně za velkého požáru. Když lidé kolem zámku i v městě plni úžasu na bělostné tajemné zjevení hleděli, když na ně ukazovali, nezmizelo rázem. Bílá paní u okna postála, pak se pomalu tratila, jako by dolů do věže zapadala, byla menší a menší, až zmizela. V noci se zjevovala rovněž všecka bílá, v bílém závoji, vážná, ale ne strašlivá. Buď kráčela volně chodbami, nebo, majíc klíče u pasu, brala se chvatným krokem, jako by pospíchala, z pokoje do pokoje, ten zamýkajíc, onen odmykajíc. A neublížila nikomu. Potkal-li ji kdo za té tajemné procházky a pozdravil-li, vážně poděkovala, buď mlčky,

¹ Lid vypravuje nejednu báji o bílé paní. Ale ta v těchto bájích není paní z rodu hradeckého, nýbrž bytostí, jež přebývá při vodách, lidem se zjevuje, děti straší a také smrti ohlašuje. Někde ji také nazývají Perchtou, Perutou, Parychiou, na Moravě Šporechtou, kterážto jména pocházejí z německého Bercha.

hlavy pokynutím, nebo slovem. A tu zněl její hlas jako ševel, jako tichého větru vání.

O spřízněné rody zlaté a červené růže, pány z Hradce a z Rožmberka, s nimiž zaživa byla sloučena svazkem příbuzenským,¹ jevila zvláštní péči a starostlivost.

I. 1539 narodil se panu Joštovi z Rožmberka, tehdy těžkou nemocí navštívenému, na krumlovském hradě nejmladší synáček Petr Vok.

Ten pak byl posledním po meči svého starobylého rodu. Chlapečka ošetřovaly chůva a kojná, u nich byl neustále. Kromě těch však měl ještě jinou, pečlivou a laskavou opatrovnici.

Zjevila se pokaždé v noci, kdy všecken krumlovský hrad, mohutně strmicí nad Vltavou, ztichl, kdy všecko spalo, i chůvy. Byla to bílá paní. Okna komnaty, v níž malý Petříček chován, byla zamčena, dveře též, ani se nehnuły, ale bílé zjevení, kde se vzalo, tu se vzalo, stanulo náhle prostřed jizby. A vyjasnilo se od něho v těch místech, jako by plná zář měsíce sem padala.

Bílá paní stanula u kolébky zastřené lehkými nebesy na čtyřech sloupcích, odhrnula záclony, sklonila se ku kolébce a hleděla na poslední ratolístku starého kmene rožmberského.

Kojná a chůva seděly opodál a spaly, ani se nehnuły. Pak když chlapeček zaplakal, vzala ho bílá paní, chovala ho, hýčkala, hladila, líbala ho i smála se na něj, až se utišil, až dítě zas tiše usnulo. Poté zmizela, jako když unikne, zhasne paprsek měsíce.

Jednou se však chůva probudila. Hlas jí hrůzou uvázl v hrdle. Chvějíc se patřila na tajemný zjev a hned poznala, že to bílá paní,

Balbín mínil, že bílou paní byla Perchta z Rožmberka, provdaná za Jana z Lichtenštejna. V manželství (oni měla tolik utrpení, že posléze odešla od krutého manžela a jeho bezohledné rodiny. Žila pak na Krumlově a ve Vídni u své dcery. Zemřela r. 1476, tři léta po svém manželu. Podobizna její a jejího manžela, chovaná v zámku jindřichohradeckém, není zajisté pravá, zpodobuje lidi ze stolici šestnáctého. Paní Perchta nebyla nikdy ani byti nemohla vychovatelkou sirotků po p. Menhartovi z Hradce († 1449), jak Balbín tvrdil. Žilal tou dobou u svého manžela na Mikulově. Spíše se pravdě podobá, že Markéta, dcera purkrabího na Maidburce, manželka jindřicha z Hradce († 1362), byla příčinou, že povstala pověst o bílé paní. Markéta z Hradce ovdověvši stala se jeptiškou panenského kláštera v Krumlově. Odtud »zajisté někdy v bílém svém rouše (jeptišském) na Hradec přicházela synů svých navštívit a lidem se arci jakožto bílá paní ukazovala.« (A. Sedláček.)

o níž tolik slyšela. Strachy se však ani nehnuła a jen pozorovala novou chůvu, neublížil-li snad dítěti. Jak poté bílá paní náhle zmizela, vyburcovala chůva svou družku a všecka se ještě třesouc oznámila jí urvanými slovy, co viděla, co se stalo, a hned skočila ke kolébce, a družka za ní. Ale nebylo nic. Panáček spal jako dudek, libě zardělý, a probudil se až ráno čil a zdrav a nebylo mu nic za celý den.

S úzkostí čekaly chůvy příští noc. Usedly jako včera poblíže kolébky, když Petříčka uspaly. Samy však nezamhouřily ani oka. Čekaly, hleděly ku dveřím, po oknech, každým šustem se polekaly, až pojednou, právě odbýjela na hradní věži půlnoc, se v jizbě vysvětlilo a v bledé té záři stála bílá paní.

Šla ke kolébce, bleděla do ní, vzala synáčka, když zaplakal, hou-pala ho, chovala, pak i kolébala, až usnul. A poté zmizela jako

Staré pověsti české

včera, a trnouce chůvy obě nevěděly kudy, nevěděly jak. Jen to se jim zdálo, jako by u zdi se rozplynula. A dítě zdrávo, spalo tiše jako v ráji.

Hrůza odtrnula, polevila, a příští noci čekaly obě ženy již klidněji. I stalo se jako minule. Bílá paní se zjevila, dítě ošetřila, zmizela, a chůvy pak brzo zas usnuly a nebděly v rozčilení do rána jako včerejší noci. Když pak bílá paní chodila noc co noc a pokaždé se tak o synáčka páně starala, nečekaly již na ni a spaly poklidně, jak zvečera usnuly. Věřily už bílé paní a nic se nebděly.

Tu se stalo, že se jedna z těch chův roznemohla; i zjednali na její místo jinou. Ta v noci bdíc zhlédla bílé zjevení a lekla se ho tak, že ani hlesnouti se neodvážila. Když ráno družkám o tom pověděla, chlácholily ji, aby mičela, aby jen nazejtří pokojně spala, že bílá paní bude chovati za ni. Chůvě se však nepodobalo, opakovala, že tomu duchu nevěří, a jak by mohla zodpovědět před Pánem Bohem a před vladařem, kdyby se panáčkovi něco stalo.

Také druhé noci neusnula, čekajíc dychtivě na půlnoc, přijde-li zase bílá paní. Přišla. A zrovna jako včera a jindy předtím: rovnou ke kolébce, a jak se tam chlapeček ozval, již ho vyzvedla a do náručí vzala, aby ho pochovala.

Než vtom už stála proti ní nová chůva jako kvočna chránící své kuřátko a brala bílé paní dítko z loktů. A také vzala, vyrvala. Bílá paní se nebránila. Stála nehnutě, zachmuřena, přísně hledíc na smělou chůvu, kteréž řekla:

„Víš-li, opovážlivá, co činíš?! Jsem příbuzná tohoto nemluvněte a mám k němu právo! Ale víc mne tu neuhlídáte.“

Vtom už jí chůva zhlédla u zdi, a když bílá paní učinila nad stěnou znamení kříže, stěna se otevřela a zjevení zmizelo v ní. Po bílé paní nebylo ani památky; světlost zmizela, šero ulehlo komnatou.

Chůva poněkud se vzprmatovavši donesla stěží chlapečka na lůžko. Tak se jí nohy třáslly. —

Vícekrát pak bílé paní nespátřila. Ani ona, ani její družky. Nepřišla už nikdy pochovat synáčka páně. Když dorostl, dověděl se také o své tajemné ošetřovatelce, též o tom, jak zmizela od jeho kolébky. Casto byla o tom řeč, až jednou panu Petru Vokovi připadlo, aby dal prolomiti stěnu ve své bývalé ložnici, a to v tom místě, kudy prý bílá paní zmizela. Když zedníci tu kus zdi obořili, uhodili na veliký poklad.

Bylo to dědictví po předcích. Pan Petr Vok, ukládaje hojnost draheho kovu, vzpomínal vděčně na bílou paní, která mu ukázala cestu k tomu zlatu a ku klenotům.

Také poslednímu po meči spřízněného rodu pánů z Hradce, panu Jáchymovi, bílá paní posloužila.

L. 1604 upadl pan Jáchym do těžké nemoci; nikdo se však nenadál, že by byl na umření. Bylo v zimě, ledna měsíce. Jednou v noci, venku válo a víchř hvízdal nádvořím, až se okenice třáslly, byl zpozdědník páně Jáchymův náhle vytržen ze spaní. Zdálo se mu, že ho někdo volá. Vyskočil, a jen se nakvap přistrojil, otevřely se dveře, a před ním stanula v temnu jako bílý stín bílá paní a řekla vážným hlasem:

„Nemeškej a pojď za mnou.“

Chtěl zakřesati, světlo rozžehnouti.

„Světla nehledej!“ pravila bílá paní. Sáhla po svítilně, dechla na její sklo, a již vzplanulo ve svítilně jasné světlo, jež ozářilo všecku jizbu. S tím světlem bílá paní vyšla a brala se rychle, patrně pospíchajíc, dlouhou chodbou ku kapli. Kněz za ní.

Když vstoupili do svatyně, užasl nemálo. Kaple byla osvětlena, na oltáři hořely svíce jako o mši. Bílá paní pokynula kaplanovi, aby vzal svátost posledního pomazání, a vedla jej pak přímo k ložnici páně Jáchymově. Předě dveřmi však světlo zhaslo a bílá paní zmizela. Kněz už rozuměl. Rychle vešel do komnaty. Opatrovnice, které měly nemocného pána hlídat a ošetřovati, tvrdě spaly, a pán — zápasil se smrtí. I posloužil mu kněz a zaopatřil ho svátostí umírajících.

Na zámku v Jindřichově Hradci mívali zvláštní památku po bílé paní, rozdělování „sladké kaše“, hostinu chudých. Každého roku sloužila několik dní vysoká klenutá kuchyně v Červené věži chudým z celého panství. V úterý a ve středu před Zeleným čtvrtkem a o Zelený čtvrtek plápolal tam na ohromném krbu veliký oheň, v němž stály hrnce a jiné nádoby na třínožkách a nad nímž visel pořádný kotel širokého dna. Od rána do večera vařice, nejvíce spoustu ryb, živili ten oheň, až mocné sloupy kouře vysoko se valily, ku klenutí, do

pěti otvorů, jimiž ucházel do hořejší místnosti. Tam byla udírna, odtud pak stoupal do povětří zvláštními komíny na způsob kalichů postavenými.

Ráno na Zelený čtvrtek zazvonili na staré okrouhlé věži, bylo mezi sedmou a osmou, na sousedy městské, na rychtáře ze vsí, na hajné a jiné, kteří měli pomoci rozdávat a dbát o pořádek. Venku zatím před zámkem i po městě hemžily se zástupy venkovských hostů v kožích i sukních a hrubých pláštích; a pořád jich přibývalo, pořád nové housy proudily ze všech stran. Čtyři tisíce vždy se jich sešlo, jindy pět tisíc a víc, a jak se léta horšila a bída množila, zvláště po třicetileté válce, přicházelo jich až na devět tisíc.

V zástupech bylo vždy živo; hluk a šum se z nich rozléval a ohlas té směsi hlasů a zvuků zaléhal až do zámku.

A rozšumělo se v zástupech tím hlučněji, když o deváté ozval se zvon podruhé oznamuje, že již všechno připraveno, že každý z pomačků je na svém místě. Pak udeřili na zvon potřetí. I bývalo, jako když velké vody protrhnou hráze. Hluk a křik se ozýval ze všech stran, všechno se valilo a tlačilo k zámecké bráně. Než jen část jich pustili do prvního dvora, a hned také byly všechny brány uzamčeny a u všech stály stráže.

Pokračování příští úterý

Ani perestrojka nepomáhá

Dr. Whitehall v rozhovoru s domorodým lidem. Na snímku žena pastora, jejíž rodina byla vyvražděna komunistickou guerillou

I přes Gorbačovovy úsměvy a jeho perestrojku a glasnost vraždění komunistů v mnoha zemích neustává.

Masakr čínských studentů a dělníků na Tiananmenském náměstí, organizovaný pohlaváry Komunistické strany Číny a provedený na jejich rozkaz tzv. Lidovou osvobozovací armádou (v rámci boje o lepší zítřek. Překl.) byl viděn miliony televizních diváků, avšak jiné, neviděné a nepublikované masakry se dějí každodenně, dnes tu a zítra tam.

Nedávno komunistická NPA (New People's Army) provedla brutální masakr na Filipínách. Napsal o tom Bruan Johnson z torontského deníku Globe and Mail. Zde jsou jeho řádky:

„Celkem přišlo o život 39 venkovanů. K útoku došlo 25. června t. r. a to v malé vesnici v provincii Davao del Sur. (Na ostrově Mindanao). Jen pět z obětí byli dospělí, dva z nich protestanští laikové, jimž utřeli hlavu, ostatní ženy, některé z nich těhotné, jejich děti a strachem se chvějící výrostci jako Randy Mancol.

• Přes celou hodinu stříleli, vypověděl tento 14letý chlapec, který zázrakem unikl smrti, ukryt pod několika mrtvými. Stříleli a nabíjeli a zase stříleli a pak vešli dovnitř přesvědčit se, není-li někdo z nás ještě naživu. Pak vyšli a znovu stříleli. • Po chvíli pokračoval: Já bych hádal, že

museli vědět, že jsou v chatrči jen samé ženy a děti, protože všechny děti plakaly a křičely a ženy na vojáky mávaly kapesníky, aby přestali střílet, ale ti znovu nabíjeli své zbraně. •

NPA přebírá za útok zodpovědnost, ale trvá na tom, že příslušníci jejich guerilly se pouze bránili po tom, co na ně bylo vystřeleno, a o tom, že ženy s dětmi se uchýlily do doškové a bambusové chatrče, nevěděli. Rada důkazů však naopak nasvědčuje tomu, že k obojímu, stěti i masovému krveprolití, došlo záměrně, ve spojitosti s kmenovým náboženským kultem a protikomunistickým hnutím, živým místním vojskem. •

Dr. John Whitehall, vedoucí kanadské odbočky organizace CACC (Canadian Christian Anti-Communism Crusade) se sídlem v Kingstonu, Ont. t. č. na Filipínách, vydává Pacifický bulletin, ve kterém odhaluje doktriny, podstatu a konečné cíle Komunistické strany Filipín (CPP), a který si časem získal autoritu. Znelíbil se tím papalášům z CPP natolik, že jeho jméno zahrnuli do seznamu těch, které mají v úmyslu spíš nebo později zlikvidovat. Doufejme, že se to oněm 'bojovníkům o lepší zítřek' nepovede.

Christian Anti-Communism Crusade, Aug. 1, 1989 - (Přel. -drac-)

Jaroslav Moudrý

Na jiném místě přinášíme komentář na finanční pomoc jak Maďarsku tak i Polsku, ale jak Maďarsko tak i Polsko, i když jim bidou kručí v žaludku, nezapominají upírat svůj zrak také na politickou územní politiku. Pravou doutnající 'bombou' je ovšem jejich hranice, tak jako budoucí hranice 'Velké Ukrajiny'.

Fareed Zakaria z Harvardského ústředí pro vědu a mezinárodní záležitosti poznamenává, že "... stále je více než dosti podráždění, které udržují evropský 'dům' ve značném napětí. Všiml se, že v ulicích Budapeště jsou prodávány mapy 'velkého Maďarska', které zahrnují také velké části dnešního Rumunska. Na otázku, proč jeho národ chce zůstat členem Varšavského paktu, jeden maďarský diplomat odpověděl, že je tomu tak z důvodů ochrany před Rumunskem. Uniká nám ovšem spojení mapy 'velkého Maďarska' s Varšavským paktem, tak totiž pan Zakaria podává celou tuto záležitost, ale neuniklo nám, že si týž pán nepovšiml, že na severu 'velké Maďarsko' sousedí s Polskem. Velká část členů všelijakých těch organizací pro vědy a pod. nevykazuje zvláštní inteligenci a vzděláním a pan Zakaria není asi výjimkou.

Svého času 'přinesli jsme komentář na maďarské noviny, které vycházejí zde v Chicagu. Popsali jsme naše vyšetřování v oné redakci, když jsme zjistili, že každé číslo obsahuje mapu, ve které Slovensko a s ním části Jugoslaviie, Itálie a Rumunska byly zakresleny do Maďarska. Pamatuji-li se čtenáři, uvedli jsme odpověď šéfredaktora onoho časopisu. Je prý to velkomad'arská říše.

Ponecháváme bez komentáře a na úsudku našich čtenářů, proč mapa konceptu 'velkého Maďarska' je prodávána nejen v dnešních ulicích Budapeště, ale také stále připomínávána zdejší maďarské usedlosti. Nedávno jsme četli velmi dobrý článek v jednom českém časopise, který jsme si založili k přečtení; ale bohužel spočívá někdo s jinými články, ke kterým jsme se chtěli vrátit. Jeden náš člověk z Londýna popisuje, jak maďarští příslušníci horečně pracují v Londýně, navazují styky a sní o něčem, co nikdy neexistovalo, ale zřejmě mají úspěch.

Nevím, kolik lidí si pamatuje pana Runcimana, který v pověření pana Chamberlaina měl za úkol vyšetřovat národnostní poměry v předmnichovském Československu v roce 1938. Jak notoricky a historicky známo, byl a pohyboval se u nás jen ve společnosti maďarské a německé šlechty. Jeho 'nálezy a doporučení', které pak předložil své vládě v Londýně, jsou ovšem velmi dobře známy. Jeden z vedlejších větví šlechty, která k nám přišla po Bílé hoře s děravými kalhotami sice tvrdí, že byl 'poradcem onoho kretena, ale zřejmě neví, jako obvykle, o čem mluví, či si myslí, že druzí lidé jsou také duševně zaostalí. Prostě chystají se na nás ze všech stran. Dokonce i naděje Habsburků jsou živeny některými připitoměly jedinci. Necht' nikdo nepodceňuje tento vývoj. Je to skutečnost. Nezapomeňme, že jsem neprohráli svou svobodu na dobu více než tři sta let na Bílé hoře, ale mírem westfálským. Dovolili jsme, aby se jednalo o nás bez nás, i když národ svou filosofii byl pevně a ve své drtivé většině ve vítězném táboře protihabsburském. Nesmíme se ohlížet na to, co si kdo o nás myslí, má-li nás rád či nemá. Nezapomeňme, že 'nemáme jednoho přítele tam...'. Věc našeho národa musí být předložena světu důrazně jako jedna ze světových priorit politických, národohospodářských a mravních. "Krejčí šije šaty, císař dělá pány, kdo je malý člověk, mívá malé plány". (KHB)

Na všech stranách se mluví o Maďarsku, o jeho stavu politickém a hospodářském. Začíná se brát za samozřejmou věc, že příštího roku budou v Maďarsku svobodné volby a že demokracie vyhrála. Velmi upřímně a otevřeně, na problematiku 'Maďarsko a demokracie máme svůj pevný názor, jen si nejsme jisti, zda-li spojka 'a' mezi oběma podstatnými jmény a podněty je míněna jakožto spojka slučovací, či odporovací. Velmi těžko uvěříme v demokracii v Maďarsku. Nikdy neměli demokracii politickou, natož intelektuální. 'Maďarské volby' jsou politickým klasickým výrazem.

Bajka Phaedrova o vlku a lišce je doložena těmito slovy: "Quicunque turpi fraude semel innotuit, etiamsi verum dicit, amittit fidem; což znamená: Kdo jednou stal se známým pro lest hanebnou, ač pravdu mluví, víc už víry nedejde."

Prezident Jižní Afriky de Klerk prohlásil všechny pláže za otevřené černochům. Mimoto přislíbil, že odvolá také zákon vydaný v roce 1935 vládnoucí Národní stranou, dle kterého je dovoleno autoritám oddělování veřejných zařízení, jako jsou parky, knihovny, bazény a autobusy, mezi černými a bílými.

Skutečná integrace nyní bude záležet jen na několika maličkostech. Budou-li černí se chovat slušně a nepřinesou-li sebou své zvyky co do čistoty svého prostředí, pak budou pláže a vše ostatní integrovány. Neučiní-li tak, pak budou všechna veřejná zařízení opět oddělena. Černoši budou jedinými uživateli. Rozdíl mezi lidmi nespočívá v barvě kůže, ale v rozdílu jejich chování. Velmi často různé chování a názor na ně jsou považovány za rasovou diskriminaci.

Federální soudce ve Washingtonu D. C. schválil soudní předvolání adresované bývalému prezidentu Reaganovi, dle kterého musí předložit všechny existující záznamy stran kriminálního řízení proti bývalému poradci z instituce 'národní bezpečnosti' Pointdexterovi, v případě 'Contras-Iran. Pointdexter žádá o vydání těch částí Reaganových deníků a poznámek, které se týkají případu.

Na tomto soudním předvolání je zajímavá věc, která byla také typická pro lůzu, která vyhnala Nixona z jeho úřadu prezidenta Spojených států: Nedostalo se mu ani toho práva, které je uděleno každému občanu této země a jehož i ti největší gangsteři libovolně a frivolně užívají a tou je nejen užití páteho ústavního dodatku, že občan nemusí svědčit sám proti sobě, ale hlavně, že soukromé zápisky jsou zřejmě soukromé, jako je svědomí a myšlenky každého jedince. Chtějí-li dnes ode mne tyto vědomí či nevědomí pomocníci bolševiků mé soukromé zápisky, jak dlouho to bude trvat, než jim lidé budou muset vydat i svá soukromá jmění a své soukromé životy?

Ronald Reagan má těžké dny před sebou i v jiných případech. Málokterý prezident byl honěn svou minulostí z úřadu, jako je Reagan. Před několika dny byl interviewován na televizním pořadu spolu se svou manželkou v trapné záležitosti údajných vlivů astrologických cikánů a podvodníků ve státních záležitostech. President Bush se zřejmě snaží pokračovat v 'odpoutávání' se od té nešťastné 'Star Wars', což byl jeden z typických připitoměných filmů Hollywoodu. Odpoutávací taktika začala hned po nepromyšleném vyhlášení 'nové technologie' a prvním krokem byla snaha o pozvolnou změnu názvu. Proto tato fantazie napsaná pro předpubertální osoby, či lidi s nízkou inteligencí s velkou obrazotvorností, byla přezvána na SDI, čili Strategic Defense Initiative. Další případy, které budou Reagana honit budou jeho bývalí spolupracovníci, které si vyvolil. Zdá se, že nevyjdou ze skandálů.

Politický instinkt Reaganův byl dobrý a tak byla také jeho herecká zdatnost a zkušenost. K úspěšné politické činnosti je však zapotřebí něčeho více. Je totiž rozdíl mezi politikářem, politikem a státníkem. I když jsem vždy volil pro Reagana, člověk si musí vybrat mezi malým a velkým zlem; je jasné, že Republikánská strana utrpí v budoucnosti velké ztráty. Někteří lidé se neradi dívají na staré filmy.

Pokračování na str. 11

**Český národní hřbitov
v Chicagu**

Již přes 100 let dobře slouží potřebám československé krajanské veřejnosti v Chicagu a okolí. Pohřbívání do země, žeber a do krypt MASARYKOVA MAUZOLEA s lidly Dr. Ed. Beneše a Gen. M. R. Štefánika. Obstaráme letní i zimní zdobení hrobů, jakož i bronzové náhrobní tabulky, kamenné pomníky a ostatní potřeby a služby spojené s údržbou.

Tel. 788-8442, 539-8442
5255 No. Pulaski Rd.
CHICAGO, IL 60630

Poslouchajte náš rádiový program každou nedělu v 9 hodin ráno na WCEV 1450

SINCE 1921... First National Bank of Cicero

Provádí bankovní služby veřejnosti.

Základ spolehlivé společnosti

6000 West Cermak Road.
2500 South Cicero Ave.

Cicero Illinois 60650 Phone 780-5000 Member FDIC

Při koupi vašeho nového domova nebo
obchodu (business) vám odborně poradí a
obslouží místní makléř
J. F. BENDIK,
po 10. hod. večer 305-561-0573

**Naším čl. spolkům
v Chicagu a okolí
na vědomí!**

Dovolujeme si vám oznámit, že
v budoucnosti budeme rádi oti-
skovat vaše stručné oznámení
schůzí a jiných pro vás důležitých
událostí. Jistě si přejete hojnou
účast, což chápeme.

Nezajímavé pro naše čtenáře je
však popisování průběhů schůzí,
které se již konaly - neznají
jmenované osoby a schůzovému
jednání, které se jich netýká,
nerozumějí.

Hlasatel se rozesílá takřka do
celého světa, i když ne v takovém
množství jako do ostatních států
amerických a chicagského okolí.
Musíme proto vyhovět celé čte-
nářské obci, aby Hlasatel byl
zajímavý pro každého.

Děkujeme za pochopení
REDAKCE Hlasatele

Machine operator

Broadview
M/F, steady company, willing
to learn interesting trade.
Full-time employment, good
future. \$5 per hr. . Apply at
2655 GARDNER RD.

Jsou změny, k nimž v SSSR
dochází, odvolatelné?

Když v roce 1921 zrestauroval
Lenin v Rusku pomocí své 'nové
hospodářské politiky) kapitalis-
mus, ospravedlňoval to tím, že
komunisté, zajistivše si moc ve
státě, mohou prostě politiku zmé-
nit, je-li tak radno učinit.

Pod státní mocí si Lenin před-
stavoval komunistickou kontrolu
armády, policie a vězeňského
systému a možnost posílení jejich
vůle příložením revolveru na čelo.

Gořbačov se často doznává, že
je Lenin vůdcem, kterého násle-
duje. Tak dlouho, pokud kontro-
luje vojenskou a politickou sílu,
je s to změnit vnitřní a zahraniční
politikou.

Nedávno události v Číně na-
značují, pokud se toto nezmění,
je třeba při posuzování změn v
SSSR být ve střehu.

Christian Anti-Communism
Crusade

**BELING -
Čínská lidová republika**

Asi 100 Číňanů - studentů i
pracujících - se rozhodlo nedbat
zákazu navštěvovat velice oblíbené
místo v bejingském parku
zvaném 'English Corner', kde se
po léta scházeli zájemci o prakti-
kování své angličtiny s cizinci.
Zákaz byl vydán asi před třemi
nedělemi.

Z BAT'OVÝCH HESEL

"Zaměstnavatel, který naučil
lidi vydělávat, naučil je jen
třetině toho, čeho je člověku
třeba umět, aby se mohl stát
hospodářsky nezávislým."

"Jsem přesvědčen, že největší
ztráty v průmyslu a obchodě
vznikají nesprávným stanovis-
kem, které zaujímá člověk k své
práci, svým spolupracov-
níkům a k svým zákazníkům."

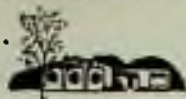
"Pozvedněte člověka a náš
hospodářský život se zvedne
sám."

"Povinností občana je vlád-
nout - ne hubovat."

"Stejně jako chci, aby každý
člověk v naší továrně si byl sám
ředitelem, přál bych si, aby
každý občan naší obce si byl
sám starostou."

Úvahy a projevy

KDO
INVESTUJE -
TEN
BOHATNE

**Hledám nemovitosti
na prodej!**

Kupců je stále dost - procenta
jsou nízká tak, jako v roce
1979.

Mám rodinné domky, nájemní
(apartmentní) domy, obchody.
KOUPĚ TOHOTO MĚSÍCE:
6.8 akru u Wisconsin Dells
a 'trailer' dům se vším komfor-
tem, blízko jezera a řeky jenom
za 35 tisíc dolarů.

Kdo má rád přírodu a klid,
rád zamění rušný denní život
stěsposb o víkendech a dovolené.
Nenechte si ujít tuto příležitost!

Několik českých rodin už tam
v okolí bydlí.

WESTCHESTER

rodinný dům o třech bytech,
3-3-2 ložnice za \$ 249.000

MIKI SPIGL

Cermak Road Realty
6226 W. Čermak tř.
Berwyn, Ill.
č. tel. 484-4800

HOUSE FOR RENT

Cicero bungalow, 3 bedrooms,
near 49th Ct. and 18th St. .
Carpeted, clean with laundry
facilities. Call after 6, leave
message. 344-0702

Potřebujeme ženu nebo muže na
pěknou lehkou práci při výrobě
z plexiskla. Zaučíme šikovné
žadatele.

Okolí Western a Cermak.
927-2129

**Kde možno koupit
Hlasatel:**

Austin a Čermák Rd., Cicero.
ve stánku

Miloš Pancner,
6038 W. Čermák Rd., Cicero.

Prague Sausage,
6312 W. Čermák Rd.,
Berwyn - pouze nedělní
Redakce Hlasatele,
6426 W. Čermák Rd.,
Berwyn.

Fred Pancner,
6514 W. Čermák Rd.,
Berwyn.

Roh Oak Park a Čermák Rd.,
Berwyn - stánek.

26th a Ridgeland,
Berwyn, stánek - nedělní.
Čermák Rd. a Ridgeland,
Berwyn, stánek - nedělní.

Čermák Rd. a East Ave.,
Berwyn, stánek.

V New Yorku: Candy Store,
1437 - 1st Ave.,
New York, N. Y.

Lombard a Čermák Rd.
Cicero - stánek - nedělní
Mealmakers
6714 Čermák Rd.,
Berwyn - pouze nedělní.

**For Rent
"Le Versailles Courts"
in Florida**

Tired of long cold winter?
Thought, can't afford retirement in Florida?
Don't drive a car?

We have the solution: Join us in the newly
renovated "LE VERSAILLES COURTS",
located in the heart of residential communi-
ties of Seminole-Largo, just 15 min. to the
Gulf beaches, 1 block to beautiful Lake
Seminole, half a block of Alt. 19 - and its
shopping centers.

We offer: efficiency w. shower and kitchen
facilities, 1 and 2 bedroom luxury apts., in
the mini-resort like setting, pool with
whirlpool, shuffle boards, games, air condi-
tioned-heated, all utilities included, linen
service, maid service, coin laundry, shauf-
fered car service at nominal cost.

Prices ranging from \$400 per month,
early, weekly, monthly, seasonal available.
Opening in '90.

For reservations call "Le Versailles
Courts" 813-391-6045. Space is limited.

Hledá se paní, která by napekla
vánoční cukroví.
Volejte od 9 do 5 hod.
898-0706
po 5 hod. - 968-2522

Hřbitovní loty

CEMETERY LOTS FOR SALE
Prodám místa na 7 hrobů na
Českém národním hřbitově
za \$2. 800 (\$400 jeden).
(312) 725-1336

(312) 484-1118

**marina's
BEAUTY SALON**

Home of the finest permanent waving

Visit Marina's new
salon - formerly at
26th St. & Hamlin.

now at
6234 W. Cermak Rd., Berwyn, IL

Překládám do angličtiny legální
doklady školní a osobní
notářsky ověřené.

O. KOVAR

Pište na adresu:
P. O. Box 313
Riverdale, IL 60546
nebo volejte:
(708) 442-7115

Sarasota - Florida

(zdarma) 1-800-237-2258

Chcete sa usadit' na pobreží
GULF of MEXICO?

Spol'ahliivo sprostredkujem
kúpu každého druhu Real
Estate. Mám 15 ročnú
prax.

MARIA BALAZ
Broker-Salesman

úrad (813) 924-1156
doma (813) 349-1918

2439 Bee Ridge Rd., Sarasota, Fl. 34239

Ein Reich, ein Volk, ein Führer? Toto bojové heslo nacistů stále straší lidi a tak se stavějí negativně i proti myšlence sjednocení východní a západní části Německa. Pokus by vyvolal asi vřavu. Ovšem takovéto myšlení je známkou značné dávky naivity a nedostatku logiky, ne jen z jednoho, ale z mnoha důvodů.

Prakticky. - Ve východní části Německa t. z. v. visum je vydáváno každému na pouhé požádání. Přejít hranic bez visa není již více trestným. Lidé si nakoupí zboží za uměle nízké ceny ve východní části a prodají je se ziskem v západní části Německa. Tím roste tlak na umělou východoněmeckou měnu, která na volném trhu je většinou bez velké kupní síly a nikdo oficiálně ji nechce přijmout. Totiž z hlediska finanční vědy peníze jsou jedním z prostředků nepřímé výměny zboží a služeb a kde funkce zákona o nabídce, poptávce je respektována. To ovšem platí tam, kde je volná soutěž a soukromé podnikání. V každé diktatuře, nechť se hloupě užívá oněch slůvek 'levicové' či 'pravicové', peníze jsou pouhým poukazem na určité množství zboží a služeb za ceny stanovené státem.

Dále většina Němců z východní části již navštívila své krajany na západě a také většina se jich vrátila. Zakázané ovoce nejvíce chutná, ale ovoce ztratilo svou přitažlivost a chuť, když bylo povoleno a k dostání na požádání. Přece jen ti někteří komunisté nejsou tak hloupí. Vždyť znají i to přísloví, které nám maminky říkávaly, když jsme byli malými dětmi. Prakticky výše zmíněné znamená, že Němci se mohou libovolně pohybovat a usazovat kde chtějí.

A nyní malou otázku: Jaký je cíl Evropského společenství pro rok 1992? Není to odstranění hranic, volné stěhování obyvatel všech dvanácti členských národů ze státu do státu, společná měna atd. ? Jak může někdo v politickém životě, a jde-li o lidi vysoce postavené jako je francouzský prezident Francois Mitterrand a jiní s ním, chtít zakazovat Němcům, a vlastně v případě západní části Německa dokonce vedoucímu státu ES to, co vyžaduje pro sebe a co je základnou celého toho ES experimentu? Dojde-li k plánovaným volbám ve východní části Německa, sjednocení obou částí bude aktem de facto.

Zakládající člen nejvýznamnější reformní skupiny ve východní části Německa 'Nové fórum', má z otevření berlínské zdi přímo kocovinu. Němci totiž ztratili po otevření hranic veškerý zájem o politiku. 'Demonstrace té velikosti jako jsme měli 2. listopadu by byly dnes nemožné. Komunistická strana (SED) si koupila lid za táfličku čokolády.' Demokratický proces ve východní části Německa má tedy svůj problém. "Kdyby tak Hitler z hrobu vstal, ten by se, pane, chechtal", což je s dovolením parafráze na naše heslo z let třicátých, kdy pražští studenti, včetně nás středoškoláků, demonstrovali proti snahám o zavedení globální metody, ovšem ružo-zelenou vládní koalici. Místo 'Hitler' nesli jsme nápisy 'nebožtík Komenský', k opravdové radosti našich pedagogů, kteří nám o tom při svých hodinách, nejenom češtiny, dělali sáhodlouhé, ale pro nás milé, komentáře. Tak zv. 'levice' jak se říká, tedy socialisté, byli vždy

připitomělí. Hitler nebyl výjimkou, ačkoliv neobtěžoval svět a svobodné rozumné lidi, tak dlouho, jak to činí oni.

Mad'arsko si pochutnáva na gulášovém kapitalismu", tak začíná obšírná zpráva dopisovatele člena štábu reportérů Wall Street Journal, Tima Carringtona. Hlásí z Budapešti, že 'mad'arský skok ke kapitalismu - úsilovné hledání a pátrání po zahraničním kapitálu - přineslo do země hejna obchodních velikánů z Japonska, Spojených států a ze západní Evropy. Kapitalisté plní budapešťské hotely a slídí po možnostech investic. Od vydání investičního zákona dne 1. ledna t. r., více než 300 cizích podnikatelů bylo oficiálně zaregistrováno mad'arskými úřady. Rober Grout, britský zástupce pro British International Computers Ltd., si na toto téma zažertoval: "To je ten starý klondike ruch", - narážka na notorický, zlatokopecký ruch na Aljašce v minulém století.

Vzdor mad'arskému nadšení pro kapitalismus a široce rozšířenému zájmu o zahraniční investory, mad'arské domácí národní hospodářství chabne. Inflation stoupá, životní standart klesá a zásoby cizí měny plynou ven ze země jako Dunaj do Černého moře. Největší mad'arská průmyslová odvětví zůstávají stále pozadu a státem vlastněné podniky by musely projít přímo průmyslovou 'revolucí', aby nějakým způsobem nahradily neschopné vedoucí podniků. Jak totiž někdo, kdo vyrostl jen v komunistickém světě, může něco vědět o vedení podniku, když to je záhadou i pro rozené Američany? Zásoba cizích měn rapidně klesá, neboť domácí lidé nakupují za tvrdou měnu všemožné 'dobrotu' na západě. Zřejmě chudáci neznají ani rozdíl mezi úvěrem či vydáním za zboží spotřební a investiční. . . Jak by mohli? To se na školách sovětských satelitů neučí od roku 1948! Jaká příležitost pro dobré národohospodáře a finančníky, kteří mají i 80 let!

Zhoršení finanční situace v Mad'arsku je způsobeno také tím, že oni musí jako ostatní satelity povinně vyvážet mnoho výrobků do Sovětského svazu. Za své zboží dostanou t. z. v. 'legrační peníze', označené honosným titulem 'přenosné' peníze. Jsou to vlastně poukázky, jak jsme se zmínili již dříve, na nákup sovětského zboží mizerné kvality a s opožděnými dodacími termíny.

Zatím Mad'arsko klesá pod tíží svého osmnácti bilionového (miliardového) dluhu, největšího mezi satelity, měřeno na základě počtu obyvatelstva. Rušný návrat ke kapitalismu ovšem pokračuje. Vláda plánuje pro příští rok privatisaci, odnárodnění či odstátnění asi šedesáti dalších podniků, včetně pošty, největšího kovoprůmyslového podniku a obrovské realitní kanceláře. Jak známe Mad'ary, budou vyprodávat i vodu z Dunaje. Konec konců jako 'mad'arské volby', tak i pojem 'tureckého hospodářství' vždy dokresloval tamní poměry a je přímo vyloučeno, aby se něco změnilo. . . Mad'arský guláš byl vždy velmi ostrý.

Z komunistické lidské tragedie se stává nová opereta. . . Jen je třeba nějakého toho Kalmána, aby ji zhudebnil. Pokračování příští neděli

RFE B.

Baltské moře prakticky mrtvé

V prístavoch hučali rybárske lode, na prasknutie preplnené výlovom rýb, na brehu sa vo vetre kolísalo metrové rákosie, bavlníkové a ryžové polia. To je obraz z minulosti. Rybárske lode hrdzavejú, rákosie vyschlo, bavlníkové a ryžové polia bičujú snehové víchrice. Príčinou je katastrofa obrovských rozmerov. Obet'ou je jedno z najväčších vnútrozemských jazier na svete: Aralské jezero.

Jazero, ktoré bolo povodne 120krát väčšie ako Bodamské, vysycha. Od roku 1957 hladina klesla o 12 metrov. Na niektorých miestach breh ustúpil o 100 kilometrov. Plocha jazera sa zmenšila o 37 percent. Sovietski vedci odhadujú, že roku 2.010 sa bude more ostrovov - ako sa Aralské jazero volá po turkménsky - nájsť len v učebniciach a na zastaralých mapách. Aralské jazero nie je v Sovietskom zväze nijakou výnimkou. Zmenšuje sa tiež Sevanské jazero v Arménsku, z ktorého odčerpávajú vodu na zavlažovanie a výrobu prúdu, Kaspické more, Bajkalské a Onežské jazero trpia odpadovými vodami, Karelské a Ladožské je úplne zamorené. Keď zmizne Aralské jazero, bude to mať pre prírodu a ľudí v Kazachstane, Uzbekistane a Turkmenistane katastrofálne dôsledky. Odborníci predvídajú hlboké klimatické zmeny, zrážky takmer zmiznú, letá budú horúcejšie, zimy studenšie, bavlna a ryža vyschnú. Vinu na tom má nedostatečný prítok. Rieky Syrdaria a Amudaria sa zmenili na jarky, z Amudarie prichádza voda do jazera iba v zime. Na miesto toho tečie voda na bavlníkové polia Uzbekistanu a Kazachstanu, kde sovchozy a kolchozy neľútostne púšťajú obom riekam žilou, aby na želanie Moskvy mohli hlásiť čoraz vyššie úrody a stupňovali prémie a slávu. Súdrohovia postavili dovedna 250.000 kilometrov zavlažovacích kanálov a vyše 30 priehrad. Prítom vsiaknu a vyparí sa ročne milióny litrov vody z priepustných kanálov.

Forografie z družíc ukázali, že uzbeckí sedliaci aj tak neplnia plány, ale iba rok čo rok hlásia falošná čísla, aby získali prémie. Jedného funkcionára za to popravili. Už teraz badat' následky socialistického hospodárstva. Rýb takmer niet, v jazere je voda slaná, lodnú dopravu zastavili. Tam, kde kedysi bola voda, sú dnes solné púšte a vietor roznáša sol'né záveje stá kilometrov do okolia. Polia sú pokryté kôrou. Straty na úrode sú už teraz nesmierne, stepi, ktoré s námahou kultivovali na polia, sa znova vracajú do divokého stavu, rastliny a zvieratá vymierajú.

Pol milióna ľudí opustilo za posledných 5 rokov oblasť západne od jazera. Rovnaký počet je prakticky bez práce. Piesočné duny pochovávajú opustené dediny. Ľudia sa obávajú aj o svoje zdravie. Jedovaté látky z vody prenikajú do pôdy. Bývalý rybár z delty Amudarie hovoril: "Hore pijú ľudia vodu, my tu máme iba jed". Šíri sa žltáčka, tuberkulóza a črvné infekcie, zo 100 detí je 40 chorých.

Jazero by sa zachránilo, keby sa obrovské sibírske rieky Lena a Ob obrátili, aby miesto na sever, tiekli na juh. Step by bola znova úrodná a jazero sa naplnilo. Moskva však po dlhých diskusiách predvlni odtrúbila gigantický projekt kvôli oveľa väčším rizikám pre Sibír a veľkú časť euroázijského svetadielu. Umelci a spisovatelia, ktorí v Sovietskom zväze najviac upozorňujú na ničenie prírody, v poslednom čase čoraz častejšie poukazujú na osud Aralského jazera. Medzitým ustavili osobitnú komisiu odborníkov. Tá zistila, že jazero potrebuje ročne 10 kubických kilometrov vody navyše. Znamenalo by to, že by sa najmenej rok nesmela v ázijskej oblasti pestovať bavlna, ak by sa mal zmeniť trend, pretože to by si vyžadovalo naraz 40 kubických kilometrov vody. Sotva kto však verí, že sa jazero dá zachrániť.

Obrodný proces v Čsl. straně lidové

Představitelé obrodného hnutí v Československé straně lidové ze všech krajských organizací strany se sešli v sobotu 14. X. 1989 v Praze ke společnému jednání. Pomocí hrubého nátlaku a zastrasování se někteří vedoucí funkcionáři snažili tomuto setkání zabránit a obrátili se o pomoc i na státní orgány. Dva účastníci nedojeli, protože byli několik hodin zadržováni Bezpečností. Přesto se jednání zúčastnilo 73 delegátů.

Zástupci posoudili krizovou situaci v Čsl. straně lidové a přijali deklaraci, jíž vyhlásili zformování obrodného proudu ve straně. V deklaraci se praví: "Prohlašujeme, že obrodný proud je výrazem uvědomělých snah nejširší členské základny vtisknout ČSL rýsy plně odpovídající politickému a náboženskému přesvědčení naprosté většiny členů strany. V deklaraci se konstatuje, že někteří vedoucí představitelé strany se v uplynulých letech prosazováním ateizujících tendencí natolik odklonili od smýšlení členské základny, že ani současný obrát k verbálním proklamacím křesťanských zásad, ani podbíživé projevy plně náboženských citací nemohou obnovit ztracenou důvěru, ani vytvořit jednotu mezi vedením a členskou základnou. Dále se konstatuje, že aparát strany se přeměnil v mocenský a potlačovatelský nástroj vedení.

Obrodný proud si klade za cíl: vstoupit do politického dění státu v celoevropském kontextu a to vkladem křesťanských hodnot jako základů budování společného evropského domu;

plně obnovit křesťanské a demokratické principy.

"Odmítáme tézi, že náboženství je soukromou záležitostí občanů. Náboženství chápeme jako neodlučitelnou složku duchovní kultury národa, která má nezastupitelný význam a vliv při utváření společnosti a formování jednotlivců."

V závěru deklarace jsou vyzváni všichni členové strany, aby otevřeně a neohroženě vystoupili za očistu strany a podpořili obrodné hnutí ve straně.

Další výzva je adresována vedení strany a těm členům ústředního výboru, kteří svými postoji brání pozitivním změnám ve straně a nevyjadřují vůli jejích členů, aby si uvědomili vážnost situace, vzali na vědomí realitu širokého obrodného proudu a aby neprodleně odstoupili ze svých funkcí a tak umožnili vyřešit vzniklou krizi ve straně.

V současné době probíhá ve straně rozsáhlá podpisová akce za svolání sjezdu již v červnu 1990.

Stranické fórum pověřilo úlohou mluvčích obrodného proudu: ing. Jiřího Karase, dr. Bohumila Svobodu, dr. Michala Karlického, dr. Richarda Rachera, Cecílii Trojanovou, dr. Karla Roka.

I. M.

Bethsaida

Teresa Mastin

Archeologové oznamují, že objevili místo, kde svého času stávala Bethsaida. Objev urovnává po celé století trvající spor týkající se místa, kde stávala rybářská vesnice a Ježíš vykonal četné zázraky. Z míst, o nichž se zmiňuje Nový zákon, jen s Jeruzalémem a Kafarnauem se lze setkat častěji.

Bethsaida, což v aramejštině znamená 'rybářský dům', je považována za jedno z odrazových místků křesťanstva. Město bylo domovskou obcí apoštolů Petra, Filipa a Ondřeje (Jan 1:44). Poblíž Bethsaidy nasytil Ježíš zástupy dvěma rybami a pěti ječnými bochníky (Lukáš 9:10-17). Bylo to zde, u bethsaidských břehů, odkud učedníci odpulili v lodici oné noci, kdy spatřili Ježíše kráčet po hladině jezera (Jan 6:16-17). Zde také vyléčil Ježíš slepého (Marek 8:22-26).

Vrstvy historie

Z informací v Bibli a v dílech Josefových mohli vědci celkem věrohodně označit lokaci Bethsaidy už před celým stoletím, přesně v roce 1860. Nicméně v posledních letech skalnatý terén a vlekloucí se konflikt mezi Izraelem a Sýrií bránily archeologům oblast prozkoumat. Po tom, co v roce 1967 Izrael okupoval Golanské vrchy, archeologové provedli sérii zkušebních výkopů v et-Tellu, místě, o němž se předpokládalo, že se právě tu nacházela Bethsaida a narazili na vrstvu, vztahující se k době Ježíšově. Et-Tell leží právě východně místa, kde se řeka Jordán vlévá do jezera Galilejského a kryje 20ti akrovou hráz, nějaké dvě míle vzdálenou od jezera.

Během výzkumu v et-Tellu došli archeologové k závěru, že biblická Bethsaida je pouze jedním ze čtyř měst, která obsadila 80 stop vysoký násep.

První dvě osídlení se datují přibližně k období od r. 3100 let př. Kr. do roku 2850 př. Kr., třetí k izraelské okupaci přibližně v r. 1000 př. Kr. a konečně čtvrtá, objevená čtyři stopy pod zemským povrchem, trvala od pozdní helénistické doby až do roku 67 po Kr. .

Závažnost nálezů

Za vlády Filipa, guvernéra za vlády Římanů, byl Bethsaidě přičten městský status. To nepřímou napovídá tomu, že ve městě žilo alespoň 15.000 obyvatel v porovnání k jiným městům ležícím na břehu jezer Kafarnau a Tiber.

Léta Páně 67 odřízli římská vojska v okolí Bethsaidy zásobovací linky židovských měst v Galileji - těch, jež rebelovaly proti římskému impériu. Pád těchto měst umožnil zkázu Jeruzaléma v roce 70 a později dobytí Masady, poslední židovské pevnosti v Palestině. Galilejský et-Tell přináší důkaz o tom, že Bethsaida bylo velké město, obehnané zdí, s vodovodem a solidními budovami pěkného vzhledu. Během několika dalších let archeologové pokročí pracovním procesem odhalování měst v této oblasti. Jejich nálezy poskytnou podrobnější pohled na denní život těch, co tu před dávnými léty žili.

Přel. - RH-

Baltské moře...

Ogoňok napísal: "Budeme svedkami buď zázraku, alebo úplnej katastrofy."

Na západe sa často st'azujú v tlači a informačných prostriedkoch na znečistenie Severného mora, situácia v Baltskom je však oveľa horšia. Nedávno sa tým zaoberala konferencia v Londýne, pričom jeden z účastníkov rokovani upozornil, že Baltské more by si mala tlač oveľa väčšmi všímat'. Znečistenie Baltského mora má dva dôvody:

V skutočnosti je Baltské more už dlho prakticky mŕtve a to jednak kvôli samotnej prírode a potom pre priemyselné znečistenie, ktoré majú na svedomí nielen východné, ale aj západoeurópske krajiny. Výmena vody v Baltickom mori je oveľa menšia ako v Severnom. Severné more má rozsiahle spojenie s Atlantickým oceánom, takže za pomerne krátky čas sa všetka voda vymení, z Atlantiku prichádza stále čerstvá. Baltické more je naproti tomu spojené iba úzkym prieplyvom so Severným morom.

V tuku tuleňov v Baltickom mori sa zistila napríklad oveľa vyššia koncentrácia škodlivých látok ako u príbuzných druhov v Severnom mori. V dolných vrstvách Baltiku neexistuje prakticky nijaký kyslík. Ryby, ktoré normálne kladú ikry v hlbokjej vode, majú ťažkosti pri množení. K vymieraniu ryb dochádza periodicky. Obzvlášť v oblasti Kielu a Lubecku zistil biológ Nikolaus Geiler mimoriadny nedostatok kyslíka v hl'bkach. Pritom západ dosiahol už značný pokrok pri čistení odpadových vôd, čo sa nedá povedať o východoeurópskych krajinách. V Poľsku je to najhoršie, znečistenie povrchových vôd je tam katastrofálne. Samotná Visla prináša toľko škodlivín, že dotyčná časť Baltického mora je úplne otrávená a biologicky mŕtva. Okrem toho sú v komunistických krajinách ešte prípustné chemikálie, ktoré sú na západe už dávno zakázané, dokonca čiastočne aj DDT. K tomu

pristupujú odpadové vody z celulózok. Papierne a chemický priemysel vo Švédsku a Fínsku na druhej strane zaviňujú pomerne vysoké sústredenie ortuti v okrajových oblastiach Baltského mora.

Zostaňme v Baltskom mori

Keď si vo Švédsku niekto objedná obľúbený škótsky nápoj s ľadom a zvolá: "Whisky on the rocks", pripomenie to mnohému nočnú moru posledných rokov. Slovom 'whisky' sa totiž na západe označuje jedna trieda sovietskych ponoriek a to presne taká, ktorej ukázkový kus posadil 27-ho októbra 1981 kapitán Pjotr Gušin nešikovne 'on the Rocks' čiže nabralá ostrovného švédskeho pásu Šaren. Gušin zaplatil za 'whisky on the Rocks' degradáciou a 5-mi rokmi pracovného tábora, čím si určite zaistil svetový rekord. Vzťahy medzi Švédskom a Sovietskym zväzom začali byť 'ľadové' - nikto v Stokholme neveril sovietskym výhovorkám. Odvtedy sa hon na ponorky stal obľúbenou zábavou švédskeho námorníctva. Najúspešnejším úlovkom bol Gušin, ktorý chytil sám seba! A tak Švédi nechceli veľmi veriť sovietskym vyhláseniam podľa ktorých by Baltské more malo byť morom pokoja, kým neprišiel nedávno na návštevu do Stokholmu predseda sovietskej vlády Nikolaj Ryškov. Moskva prejavila ochotu splniť dávny švédsky sen a stiahnuť z Baltského mora všetky atómové zbrane, vrátane ponoriek s atómovými raketami. Švédsko však neprejavuje veľký sklon splniť želanie Moskvy, podľa ktorého by do Baltského mora mali prístup len okolité štáty. Z Baltského mora by sa prakticky stalo sovietske vnútrozemské more. Švédi napriek svojej neutralite nemajú nič proti tomu, keď sa v Baltskom mori občas objaví aj bojové lode Atlantickej aliance.